YAZIM KURALLARI

TDK elektronik Yazım Kılavuzu doğrultusunda açıklamalar ve örnekler

İÇİNDEKİLER

Bazı Kelime ve Eklerin Yazılışı	2
Sayıların Yazılışı	5
Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler	7
Birleşik Kelimelerin Yazılışı	12
Alıntı Kelimelerin Yazılışı	20
Yabancı Özel Adların Yazılışı	21
Kısaltmalar	24
Simgeler	26
Kısaltmalar Dizini	27
Ses, Harf ve Alfabe	65
Sesler ve Ses Uyumları	68
Noktalama İşaretleri ve Diğer İşaretler	75

Bu çalışma, yazım kurallarını örneklerle incelemek ve kısaltmalara başvurmak için hazırlanmıştır. Konular istenen sırayla düzenlenmiştir. Açıklamalar yeniden anlatılmış; sözcük biçimleri ve dizin kayıtları TDK verileriyle karşılaştırılmıştır.

Bazı Kelime ve Eklerin Yazılışı

Soru eki mı / mi / mu / mü

1. Soru eki, önceki kelimeden ayrı tutulur; ünlüsü önceki kelimenin son ünlüsüne uyar.

Hazır mı?	Geldin mi?
Olur mu?	Gördün mü?

2. Soru ekinden sonra gelen kişi ve zaman ekleri soru ekine bağlanır.

Çalışacak mısın?	Öğrenci miydiniz?
Geliyor muyuz?	Haklı mıymışım?
Gelecek miydi?	Yorgun musunuz?

3. Soru anlamı taşımadığı kullanımlarda da bu ek ayrı kalır.

Güzel mi güzel bir gün!

Zil çaldı mı sınıfa gireriz.

UYARI: Soru eki, birleşik fiilin iki ögesi arasına girebilir.

Vaz mı geçtin?

Bağlaç olan da / de

1. Ekleme ve bağlama anlamındaki da / de ayrı yazılır; kalınlık-incelik bakımından önceki kelimeye uyar.

Ben de katılacağım.	Arkadaşım da gelecek.

UYARI: Bağlaç olan da / de, ta / te biçimine dönüşmez.

Kitap da aldım.	Otobüs de geldi.

UYARI: “Ya da” iki ayrı kelimedir.

Bugün ya da yarın görüşelim.

UYARI: Da / de bağlacından önce kesme kullanılmaz.

Ayşe de geldi.

Kitabın kapağına da dikkat et.

Bağlaç olan ki

1. Bağlaç görevindeki ki, kendinden önceki kelimeye bitiştirilmez.

Demek ki biliyorsun.	Bilmem ki ne söyleyeyim.

2. Bağlaç olan ki genellikle ayrıdır; ancak bazı kelimelerde kalıplaşarak bitişikleşmiştir. Çünkü örneğinde ki'nin ünlüsü de değişmiş ve kelimenin küçük ünlü uyumuna katılmıştır.

belki • çünkü • hâlbuki • mademki

meğerki • oysaki • sanki

3. Kuşku veya pekiştirme bildiren ki de ayrı yazılır.

Yol açık mı ki?	O kadar güzeldi ki!
Ders bitti, zil çaldı mı ki?	

ile

1. İle, bağımsız kelime olarak da ekleşmiş biçimde de kullanılabilir.

kalem ile	kalemle
araba ile	arabayla

2. Ünsüzden sonra ekleştiğinde ile'nin i'si düşer; kalan biçim ünlü uyumuna girer.

bulutla (bulut ile)	çiçekle (çiçek ile)

3. Ünlüden sonra ekleştiğinde i düşer ve araya y girer.

arkadaşıyla	çevreyle
sürüyle	yapıyla

Bulunma durumu eki -da / -de / -ta / -te

1. Yer veya bulunma bildiren ek kelimeye bağlanır; ünlü ve ünsüz uyumuna göre biçimlenir.

okulda	evde
sokakta	işte

Fiil çekimi ve mastarlara gelen ekler

1. Fiillerde -a/-e, -acak/-ecek, -ayım/-eyim, -alım/-elim, -an/-en gibi eklerin gerektirdiği a ve e harfleri, konuşmadaki daralmaya göre değiştirilmez.

başlayan	gelmeyen
başlayacağım	gelmeyeceğim
başlayayım	gelmeyelim

2. -ma / -me ile biten mastarlara -a / -e veya -ı / -i geldiğinde araya y koruyucusu girer.

okumaya	görmeyi
çalışmayı	sevmeye

Ek-fiil ve iken

1. İdi, imiş ve ise ayrı kullanılabilir; ekleştirildiğinde ünsüzden sonra i düşer ve ünlü uyumu gerçekleşir.

yorgun idi → yorgundu
güzel imiş → güzelmiş
gelir ise → gelirse

2. Ünlüyle biten kelimede ek-fiil ekleşirken y araya girer.

sonuncu idi → sonuncuydu
yabancı imiş → yabancıymış

3. İken ayrı yazılabilir veya ekleşebilir; ekleşmiş -ken kalın ünlüden sonra da ince kalır.

çalışıyor iken → çalışıyorken
okur iken → okurken

4. Ünlüden sonra ekleşen iken, y aracılığıyla bağlanır.

evde iken → evdeyken
yolda iken → yoldayken

Pekiştirmeli sözler

1. Sıfat veya zarf görevindeki pekiştirmeler tek kelime olarak yazılır.

apaçık	büsbütün
kapkara	masmavi
sapasağlam	yemyeşil

Sayıların Yazılışı

1. Sayıyı kelimelerle yazmak mümkündür. Süre, adet veya sıra anlatan genel metinlerde yazı kullanılabilir. Saatler, para tutarları, ölçüler ve istatistik veriler gösterilirken rakam tercih edilir. Saat ve dakika, cümlenin doğal anlatımı içinde kelimelerle de verilebilir.

on dört gün	üçüncü sınıf
18.30'da	40 kilogram

2. Saatler, anlatım içinde kelimelerle de ifade edilebilir.

Saat sekizi on geçiyordu.

Saat dörde çeyrek kala buluştuk.

3. Uzun sayılarda okunmayı kolaylaştırmak için bin, milyon, milyar ve trilyon kelimeleri rakamla birlikte kullanılabilir.

5 milyon kişi	2 bin 450 kitap

4. Birden çok kelimeyle kurulan sayılarda kelimelerin arasına boşluk konur.

iki yüz	üç yüz altmış beş

5. Senet, çek ve benzeri ticari belgelerde para tutarının yazıyla gösterilen sayı bölümü bitiştirilir.

650,35 TL → altıyüzelli TL, otuzbeş kuruş

Sayının bitiştirilmesi ticari belgeye özgüdür; günlük metinde "altı yüz elli" ayrı yazılır.

6. Yüzde ve binde işareti sayıya boşluk bırakılmadan bağlanır.

%25	‰50

7. Sayılarla adlandırılan iskambil oyunlarının adları bitişiktir.

altmışaltı	ellibir
yirmibir	

8. Romen rakamları; tarihî olayların, yüzyılların, hükümdarların, ciltlerin ve sıra maddelerinin gösteriminde kullanılabilir. Tarihte ay rakamla gösterilecekse Romen rakamı seçilebilir. Kitapların asıl metinden önceki başlangıç sayfaları da bu rakamlarla numaralandırılabilir.

XX. yüzyıl	III. Selim
II. Dünya Savaşı	I. Cilt
1.XI.1928 → 1 Kasım 1928	
Ön sayfalar: I, II, III, IV…	

9. Dört ve daha çok basamaklı tam sayılarda üçlü basamak grupları sağdan başlanarak noktayla ayrılır.

7.850	326.197
49.750.812	

10. Ondalık bölüm, tam sayı bölümünden virgülle ayrılır.

12,5	3,75

11. Sıra sayısı rakamla gösterildiğinde nokta veya kesmeyle ayrılan sıra eki kullanılabilir.

15. → on beşinci	15’inci
56. → elli altıncı	56’ncı

UYARI: Sıra eki yazıldığında ayrıca nokta konmaz.

8’inci (doğru)	8.’inci (yanlış)

12. Üleştirme sayıları rakamla değil, kelimeyle yazılır.

ikişer	dokuzar
yüzer	

13. Bayağı kesre gelen ekin biçimi paydanın okunuşuna göre belirlenir.

4/8’i	1/2’si

14. Zorunlu olmadıkça cümleye rakamla başlanmaz.

Yirmi öğrenci geziye katıldı.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

Cümleler ve dizeler

1. Cümle başındaki kelimenin ilk harfi büyük yazılır.

Bugün yeni bir kitaba başladım.

2. Tırnak veya yay ayraç içindeki bağımsız cümle büyük harfle başlatılır ve uygun son işaretiyle tamamlanır.

Öğretmen “Hepiniz hazır mısınız?” diye sordu.

Bu kitabı (Geçen ay almıştım.) yeniden okuyorum.

UYARI: İki çizgi arasındaki ara açıklama, yalnız açıklama olduğu için büyük harfle başlatılmaz.

Arkadaşımı -her zamanki yerinde oturuyordu- hemen tanıdım.

3. İki noktadan sonraki bölüm tam cümleyse büyük harfle başlatılır.

Kararım kesin: Bu yıl düzenli çalışacağım.

UYARI: İki noktadan sonra yalnız örnekler sıralanıyorsa özel ad olmayan örnekler küçük harfle başlar.

Birkaç araç getirdi: kalem, silgi, cetvel.

UYARI: Rakamla başlayan cümlede rakamdan sonraki kelime, özel ad değilse küçük harfle başlar.

2025 yılında bu çalışmaya başladık.

4. Örnek kelimelerle başlayan bir cümlenin de ilk harfi büyük olur.

“Kalem, kitap, defter” gibi sözcükleri sıraladı.

5. Şiir dizelerinin başlangıcında büyük harf kullanılır.

Sabahın serinliği doldu odaya
Uzakta bir kuş kondu yuvaya

Özel adlar

1. Kişi adları, soyadları ve takma adlar büyük harfle başlatılır.

Mustafa Kemal Atatürk	Yunus Emre
Âşık Ömer	Muhibbi

2. Kişi adına eşlik eden ünvan, saygı sözü, rütbe ve lakap büyük harfle başlar.

Zeynep Hanım	Mimar Sinan
Sayın Prof. Dr. Hasan Eren	Mareşal Fevzi Çakmak

3. Akrabalık sözü lakap veya ünvanın parçası olmuşsa büyük harfle başlar.

Nene Hatun	Hala Sultan

UYARI: Gerçek akrabalık bildiren kelime küçük harfle yazılır.

Ayşe teyzem	Tülay ablam

4. Özel ad yerine kullanılan makam ve ünvan sözü büyük harfle başlatılır.

Heyeti Vali kabul etti.

5. Saygı sözüyle verilen makam adı ve resmî hitap kelimeleri büyük harfle başlar.

Sayın Başkan	Sayın Rektör
Sevgili Kardeşim	Değerli Dinleyiciler

6. Hayvanlara konan özel adlarda ilk harf büyüktür.

Boncuk	Pamuk

7. Millet, boy ve oymak adlarında büyük harf kullanılır.

Türk	Alman
Oğuz	Karakeçili

8. Dil ve lehçelerin adları büyük harfle başlar.

Türkçe	Almanca
Kazakça	Oğuzca

9. Devlet adlarındaki özel ad niteliğindeki kelimeler büyük harfle başlatılır.

Türkiye Cumhuriyeti

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

10. Din, mezhep ve bunlara bağlı kişileri gösteren adlar büyük harfle başlar.

Müslümanlık → Müslüman

Budizm → Budist

11. Dinî ve mitolojik özel adlarda büyük harf kullanılır.

Allah	Cebrail
Zeus	Kibele

UYARI: Tanrı, Allah ve ilah sözleri özel ad görevinde değilse küçük harfle yazılır.

Eski Yunan tanrıları

Müzik dünyasının ilahı olarak anıldı.

12. Gezegen ve yıldızların özel adları büyük harfle başlar.

Merkür	Satürn
Dünya	Halley

UYARI: Dünya, güneş ve ay sözleri gök cisminin özel adı olarak kullanılmadığında küçük harflidir.

Dünya, Güneş'in çevresinde döner.

Pencereden güneş giriyordu.

13. Doğu ve Batı; uygarlık, düşünce veya hayat tarzı bildirdiğinde büyük harfle yazılır.

Batı medeniyeti	Doğu mistisizmi

UYARI: Doğu ve batı yalnız yön bildiriyorsa küçük harfle yazılır.

Ankara'nın batısı	Bursa'nın doğusu

14. Kıta, bölge, il, ilçe, köy ve semt adlarında büyük harf kullanılır.

Asya	İç Anadolu
Eskişehir	Isparta

15. Coğrafi özel adın parçası olan tür adı da büyük harfle başlar.

Van Gölü	Ağrı Dağı
Ege Denizi	Çanakkale Boğazı

UYARI: Özel ada katılmadan tamlama kuran il, ilçe, köy gibi tür adları küçük kalır.

Konya ili	Etimesgut ilçesi

16. Mahalle, meydan, bulvar, cadde ve sokak adlarına katılan tür kelimeleri büyük harfle başlatılır.

Yunus Emre Mahallesi

Nene Hatun Caddesi

17. Saray, köşk, han, kale, köprü, kule ve anıt adlarının kelimeleri büyük harfle başlar.

Dolmabahçe Sarayı	Galata Köprüsü
Ankara Kalesi	Bilge Kağan Anıtı

18. Bir yerin özel adını kısaltarak karşılayan kelime büyük harfle yazılır.

Boğaz'dan	Hisar'a

19. Kurum, kuruluş, kurul ve bölüm adlarının kelimeleri büyük harfle başlar.

Türk Dil Kurumu

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

20. Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge ve genelgelerin özel adlarında büyük harf kullanılır.

Medeni Kanun

Türk Bayrağı Tüzüğü

21. Asıl kurum veya düzenleme adı kastedilerek kullanılan kısaltılmış ad büyük harfle başlar.

Türk Dil Kurumu yeni bir çalışma başlattı. Kurumun duyurusu yayımlandı.

22. Eser, kitap, dergi, gazete, tablo, heykel ve beste adlarının kelimeleri büyük harfle başlar.

Nutuk	Kaplumbağa Terbiyecisi
Sinekli Bakkal	Onuncu Yıl Marşı

UYARI: Eserin özel adına katılmayan gazete, dergi ve tablo gibi tür sözleri küçük yazılır.

Varlık dergisi	Milliyet gazetesi

UYARI: Özel adın yalnız ilk harfleri büyük yazıldığında bağlaçlar ve soru eki küçük kalır; adın tamamı büyük harfliyse onlar da büyük olur.

Mai ve Siyah	Suç ve Ceza
DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ	

23. Bayramlar, anma günleri ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlatılır.

Cumhuriyet Bayramı	Öğretmenler Günü
Ramazan Bayramı	Dünya Tiyatro Günü

24. Kurultay, bilgi şöleni ve çalıştay gibi toplantıların özel adlarında büyük harf kullanılır.

Uluslararası Türk Dili Kurultayı

25. Tarihî olay, çağ ve dönem adlarında büyük harf kullanılır.

Kurtuluş Savaşı	Millî Mücadele
İlk Çağ	Millî Edebiyat Dönemi

26. Özel addan türeyen kelime, özel adla ilişkisini sürdürüyorsa büyük harfle başlar.

Türklük	Avrupalı
Konyalı	Darvinci

UYARI: Özel ad yeni bir genel anlama geçmişse küçük harfle yazılır.

amper	jul
donkişotluk	hicaz

UYARI: Para birimi adları ve müzikte makam veya tür adları küçük harfle yazılır.

lira	dolar
türkü	hicazkâr

UYARI: Özel adın yerine geçen o zamiri cümle içinde büyük harf almaz.

Yazarı tanıyordum; o da beni hatırladı.

27. Yer, millet veya kişi adıyla kurulan birleşiklerde yalnız özel ad kısmı büyük başlar.

Antep fıstığı	Van kedisi
İngiliz anahtarı	Maraş dondurması

Tarihler, levhalar ve başlıklar

1. Belirli bir günü veya tarihi gösteren ay ve gün adlarının ilk harfi büyüktür.

29 Ekim 1923	25 Haziran'da

UYARI: Belirli bir tarihi göstermeyen ay ve gün adları küçük harfle yazılır.

Her pazartesi görüşürüz.

Okullar eylülde açılır.

2. Tabela ve levha niteliğindeki kısa yazılar büyük harfle başlatılır.

Giriş	Çıkış
Müdür	Vezne
Otobüs Durağı	1. Blok

3. Kitap, bildiri ve makalede ana başlığın bütün harfleri; alt başlığın kelimelerinin ilk harfleri büyük yazılır.

YAZIM KURALLARI

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

4. Resim ve tablo altındaki açıklama büyük harfle başlar. Cümle oluşturmayan açıklamanın sonuna nokta eklenmez.

Şekil 1. Türk alfabesi

Birleşik Kelimelerin Yazılışı

1. İsim ve sıfat tamlamaları, isnat ve kısaltma grupları, birleşik fiiller, ikilemeler veya kalıplaşmış çekimli fiiller yeni bir kavramı karşılayabilir. Böylece oluşan birleşik kelimenin yazımı, kuruluşuna ve anlam ilişkisine göre ayrı ya da bitişik olur. Her iki ögenin de gerçek anlamını koruması tek başına her zaman ayrı yazımı gerektirmez; gelenekleşen biçimler de dikkate alınır.

Bitişik yazılan birleşik kelimeler

1. Birleşme sırasında ses düşmesi olmuşsa kelimeler bitiştirilir.

birbiri	nasıl
niçin	pazartesi
sütlaç	kaynana

2. Etmek, edilmek, eylemek, olmak ve olunmak ile birleşen bazı Arapça kökenli kelimelerde ses değişmesi, düşmesi veya türemesi varsa bitişik yazım gerekir.

emretmek	kaybolmak
affetmek	hissetmek
reddetmek	menolunmak

3. Birleşme sonunda her iki öge birlikte veya özellikle ikinci öge kendi sözlük anlamından uzaklaşmışsa tek kelimelik yazım ortaya çıkar. Bitki, hayvan, hastalık, alet, biçim, yiyecek, oyun, gök cismi ve renk adlarında bu anlam ilişkisi ayrı ayrı değerlendirilir. Aşağıdaki örneklerde ikinci söz artık doğrudan kendi türünü göstermeyebilir.

4. Anlam değişmesine dayanan bitki adları tek kelime olabilir.

aslanağzı	keçiboynuzu
kuşburnu	çobançantası

5. Anlam değişmesine dayanan hayvan adları bitişik yazılır.

danaburnu	yalıçapkını
karadul	karafatma

6. Anlam değişmesiyle oluşmuş hastalık adları bitiştirilir.

itdirseği	delibaş

7. Benzetmeyle yeni bir alet veya eşya adı olmuş birleşikler bitiştirilir.

kargaburnu	kedigözü
sıçankuyruğu	deveboynu

8. Yeni bir biçim, motif veya tür adı oluşturan birleşikler bitişik olabilir.

balıksırtı	koçboynuzu
kırlangıçkuyruğu	sıçandişi

9. Anlam değişmesine uğrayan yiyecek adları bitişik yazılır.

kadınbudu	kedidili
tavukgöğsü	hanımgöbeği

10. Kalıplaşmış bazı oyun adları tek kelimedir.

beştaş	dokuztaş
üçtaş	

11. Kalıplaşmış gök cismi adları bitişik yazılabilir.

Büyükayı	Küçükayı
Samanyolu	Demirkazık

12. Anlam değişmesiyle renk adı olan birleşikler tek kelime yazılır.

camgöbeği	gülkurusu
kavuniçi	vişneçürüğü

13. Oğlu ve kızı ile kalıplaşan bazı genel adlar bitişiktir.

eloğlu	elkızı
çapanoğlu	hinoğluhin

14. Yeterlik, tezlik, süreklilik ve yaklaşma bildiren tasvir fiilleri bitiştirilir.

yapabilmek	alıvermek
uyuyakalmak	çıkagelmek
gidedurmak	düşeyazmak

15. Emir biçimindeki bir veya iki ögenin kalıplaşmasıyla oluşan birleşikler bitişik yazılır.

ateşkes	çekyat
yapboz	örtbas

16. Sıfat-fiil ekleriyle kalıplaşarak yeni ad veya nitelik oluşturan birleşikler bitişik yazılır.

cankurtaran	gökdelen
barışsever	basınçölçer
değerbilmez	çokbilmiş

17. İkinci ögesi kalıplaşmış belirli geçmiş zaman biçiminde olan birleşikler bitişir.

gecekondu	imambayıldı
mirasyedi	şıpsevdi

18. Her iki ögesi geçmiş veya geniş zaman biçimiyle kalıplaşmış birleşikler tek kelime olur.

dedikodu	oldubitti
biçerdöver	okuryazar
uyurgezer	çakaralmaz

19. Alt, üst ve üzeri sona gelerek somut yer anlamını aşmışsa birleşik bitişik yazılır.

bilinçaltı	gözaltı (gözetim)
akşamüstü	olağanüstü
suçüstü	ayaküzeri

20. Birleşerek oluşmuş kişi adları, soyadları ve bazı lakaplar tek kelime yazılır.

Alper	Gülseren
Atatürk	Tanpınar
Boynueğri Mehmet Paşa	

21. Kalıplaşmış yer adları ve yer adı oluşturan bazı tamlamalar bitişiktir.

Çanakkale	Gümüşhane
Eskişehir	Uludağ
Akdeniz	Kızılırmak

22. Kişi adı ve ünvandan oluşmuş yer veya kuruluş adlarında sona gelen ünvan, gelenekleşmiş örneklerde ada bitişir.

Abidinpaşa	Bayrampaşa
Ertuğrulgazi	Necatibey

23. Ara yön adları tek kelime olarak yazılır.

güneybatı	güneydoğu
kuzeybatı	kuzeydoğu

24. Baş kelimesiyle gelenekleşmiş birleşikler bitişik yazılır.

başhekim	başöğretmen
başkent	başparmak

25. Yönetici anlamındaki başı ile kalıplaşmış birleşikler bitişir.

aşçıbaşı	ustabaşı
onbaşı	yüzbaşı

26. Ağa, baba, bey, efendi, hanım ve nine sözleriyle kalıplaşmış genel adlar bitişik yazılır.

ağabey	beyefendi
hanımefendi	hanımanne

27. Gelenekleşmiş belirsizlik sıfat ve zamirleri bitişik yazılır.

biraz	birçok
birkaç	birtakım
herhangi	hiçbir
birçoğu	birkaçı
hiçbiri	

28. Ev ile kurulup bir yapı veya kurum türünü adlandıran birleşikler bitiştirilir.

yayınevi	huzurevi
öğretmenevi	gözlemevi

UYARI: Ev sözü her geçtiği yerde bitiştirilmez; “bağ evi” ve “dağ evi” gibi ayrı yazılan sözlerle karıştırılmamalıdır.

bağ evi	dağ evi

29. Hane, name ve zade ile kurulan birleşikler tek kelime yazılır.

dershane	kahvehane
seyahatname	beyanname
amcazade	teyzezade

30. -zede ile kurulan kelimeler bitişik yazılır.

depremzede	afetzede
selzede	kazazede

31. Farsça kuruluşla kalıplaşan birleşikler bitişiktir.

gayrimenkul	suikast
Kuvayımilliye	Misakımillî
hüsnüniyet	hercümerç

32. Arapça kuruluşla kalıplaşan birleşikler bitişiktir.

darülfünun	şeyhülislam
bismillah	inşallah
maşallah	velhasıl

33. Müzikte kalıplaşmış makam adları bitişik yazılır.

acembuselik	hisarbuselik
muhayyerkürdi	

UYARI: Bir sıfatla oluşturulan usul adlarında kelimeler ayrılır.

ağır aksak	yürük semai

34. Kanun veya tescilde bitişik biçimi bulunan kuruluş adları o biçimiyle kullanılır.

İçişleri	Dışişleri
Yükseköğretim Kurulu	
Açıköğretim Fakültesi	

35. Renk adıyla kurulmuş kalıplaşmış bitki, hayvan ve hastalık adları bitişir.

karadut	akağaç
alabalık	bozayı
maviküf	aksu

Ayrı yazılan birleşik kelimeler

1. Yardımcı fiille birleşen ilk kelimede ses düşmesi veya türemesi yoksa iki kelime ayrı kalır.

kabul etmek	terk etmek
not etmek	var olmak

2. Birleşen kelimelerin anlamları korunuyorsa veya ilk ögede bir anlam kayması bulunsa bile ikinci kelime tür anlamını sürdürüyorsa ayrı yazım uygulanır. Bu nedenle her mecazlı anlatım otomatik olarak bitiştirilmez. Bitişik yazımı gelenekleşmiş istisnalar ayrıca dikkate alınır.

3. Hayvan türünün adı anlamını koruyorsa kelimeler ayrılır.

köpek balığı	deve kuşu
uğur böceği	bal arısı
Ankara kedisi	tarla faresi

4. Bitki türü anlamını koruyan birleşikler ayrı yazılır.

çörek otu	ateş çiçeği
yer elması	Antep fıstığı
kuru fasulye	kuru üzüm

UYARI: Anlam değişmesi, ses düşmesi veya gelenekleşme nedeniyle bazı benzer bitki ve renk adları bitişiktir.

narçiçeği (renk)	suçiçeği (hastalık)
çöreotu	semizotu
dereotu	sıçanotu

5. Nesne, eşya ve alet adı kendi anlamındaysa tamlama ayrı yazılır.

kol saati	masa örtüsü
dolma kalem	İngiliz anahtarı
kireç taşı	tuz ruhu

6. Yol ve ulaşım adlandırmalarında kelimeler ayrı yazılır.

kara yolu	hava yolu
deniz yolu	çevre yolu

7. Durum, olay veya olgu bildiren tamlamalar ayrı yazılır.

iş birliği	iş bölümü
açık oturum	çözüm yolu
ana dili	Ay tutulması

8. Bilim veya bilgi ile kurulan alan adları ayrı yazılır.

dil bilimi	edebiyat bilimi
ses bilgisi	dil bilgisi

9. Yuvar ve küre ile kurulan terimlerde kelimeler ayrı kalır.

göz yuvarı	ısı yuvarı
hava küre	yarım küre

10. Yiyecek ve içecek türünü koruyan adlar ayrı yazılır.

beyaz peynir	maden suyu
İzmir köftesi	yoğurt çorbası
çiğ köfte	kuru yemiş

11. Yıldız veya taş sözünün tür anlamını koruduğu gök cismi adları ayrıdır.

Kutup Yıldızı	Çoban Yıldızı
kuyruklu yıldız	gök taşı

12. Organ veya organ yerine kullanılan kelimelerin anlamını koruduğu sözler ayrı yazılır.

serçe parmak	süt dişi
safra kesesi	takma kirpik

13. Bir insanın niteliğini benzetmeyle anlatan bazı sözler ayrı kalır.

çetin ceviz	eski kurt
demir yumruk	eski toprak

14. Zamanla ilgili tamlamalar ayrı yazılır.

gece yarısı	hafta sonu
gün ortası	bağ bozumu

15. Sıfat-fiille kurulmuş ve tamlama niteliğini koruyan birleşikler ayrı yazılır.

çalar saat	güler yüz
tükenmez kalem	çıkmaz sokak
uçan daire	akan yıldız

16. Renk kelimesi veya bir rengin adıyla kurulan isim tamlamaları ayrıdır.

bal rengi	duman rengi
gece mavisi	limon sarısı

17. Rengin tonunu bildiren sıfat, renkten ayrı yazılır.

açık mavi	koyu yeşil
kirli sarı	

18. Yer adının önündeki yön veya konum kelimesi ayrı yazılır.

Doğu Anadolu	Batı Trakya
Orta Asya	İç Anadolu

19. Birden çok kelimelik kişi adıyla oluşturulan yer ve kuruluş adlarında kişi adının kelimeleri ayrı kalır; sona gelen gelenekleşmiş ünvanlar ayrıca değerlendirilir.

Yunus Emre Mahallesi

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı

Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi

20. Dış, iç ve sıra ile kurulan birleşikler ayrı yazılır.

olağan dışı	yurt içi
hafta içi	yanı sıra

21. Alt ve üst gerçekten somut konum bildiriyorsa ayrı yazılır.

deri altı	su altı
toprak altı	böbrek üstü bezi

22. Alt, üst, ana, ön, art, arka, yan, karşı, iç, dış, orta, büyük, küçük, sağ, sol, peşin, bir, iki, tek, çok ve çift sözleriyle başlayan terimlerin tamlama niteliği korunuyorsa ayrı yazılır.

alt yazı	ön söz
ön yargı	arka plan
ana bilim dalı	çok hücreli

Deyimler ve ikilemeler

1. Deyimi oluşturan kelimeler ayrı yazılır.

göz atmak	kulak vermek
akıntıya kürek çekmek	çam devirmek

2. Tekrarlı, yakın veya karşıt anlamlı sözlerle kurulan ikilemeler ayrı yazılır.

adım adım	ağır ağır
çoluk çocuk	yarım yamalak
üç beş	kırk elli

3. m ile oluşturulan ikilemelerde iki öge ayrı yazılır.

kitap mitap	kapı mapı

4. Durum veya iyelik eki almış ikilemeler de ayrı kalır.

baş başa	diz dize
el ele	göz göze
iç içe	omuz omuza
daldan dala	günden güne
başa baş	bire bir (ölçü)
ardı ardına	peşi peşine

Alıntı Kelimelerin Yazılışı

1. Batı kökenli kelimelerin başındaki çift ünsüz, yerleşmiş biçimde araya ünlü eklenmeden yazılır.

gram	grup
plan	pratik
spor	tren

UYARI: Bazı alıntılarda türemiş ünlü yerleşmiştir; bu ünlü yazıda da bulunur.

iskele	iskelet
istasyon	istatistik
iskarpin	kulüp

2. Kelime içindeki yan yana ünsüzlerin arasına gelişigüzel ünlü eklenmez.

elektrik	apartman
orkestra	telgraf

3. Sonunda iki ünsüz bulunan alıntılara yazıda ek ünlü konmaz.

film	lüks
modern	teyp

4. Batı kökenli alıntılarda içteki veya sondaki g genellikle korunur.

biyografi	program
diyalog	psikolog

UYARI: Fotoğraf ve topoğraf kelimelerinde ğ kullanılır.

fotoğraf	topoğraf

5. Bilim, sanat veya uzmanlık alanlarındaki bazı terimler özgün biçimleriyle kullanılabilir.

andante (müzik)	cuprum (kimya)
quercus	terminus technicus

6. Latin harfli dillerden alınan bazı deyim ve sözler kaynak dildeki biçimiyle aktarılır.

persona non grata → istenmeyen kişi
conditio sine qua non → olmazsa olmaz
Veni, vidi, vici → Geldim, gördüm, yendim.
l’art pour l’art → sanat sanat içindir
to be or not to be → olmak veya olmamak

Yabancı Özel Adların Yazılışı

Latin harfli dillerdeki adlar

1. Latin harfleri kullanan dillerin kişi ve yer adları, esas olarak o dildeki yazılışları korunarak aktarılır. Okunuşun açıklanması gerekiyorsa Türkçe söyleyiş adın ardından yay ayraçla gösterilebilir.

Shakespeare (Şekspir)

Beethoven	Cervantes
New York	Buenos Aires

2. Batı kökenli bazı kişi ve yer adlarında Türkçede çok önceden yerleşmiş söyleyişe dayanan yazım korunur. Bu istisnalar, bütün yabancı adları gelişigüzel Türkçe okunuşla yazma kuralı değildir.

Napolyon	Şarlken
Londra	Brüksel
Atina	Viyana
Hollanda	Lüksemburg

3. Yabancı kişi adından türeyen düşünce veya akım adları, Türkçe söyleniş temel alınarak yazılır.

Dekartçılık	Epikürcülük
Marksizm	Lütercilik
Kartezyenizm	Kalvencilik

4. Kaynak dilde birden çok kelime olarak yazılan yer adları Türkçede de ayrı tutulur.

New Orleans	San Marino
Mont Blanc	Rio de Janeiro

Frankfurt am Main

Arapça ve Farsça adlar

1. Arapça veya Farsça kökenli kişi ve yer adları Türkçenin ses ve yapı düzenine göre yerleşmiş biçimleriyle kullanılır.

Ahmet	Mehmet
Necmettin	Saadettin
Bağdat	Tahran
Cezayir	Filistin

Yunanca adlar

1. Yunanca adların aktarımında, Yunan harflerinin seslerini karşılayan Türk harfleri kullanılır.

Homeros	Herodotos
Sokrates	Aristoteles
Platon	Papandreu

2. Bazı Yunanca adların Türkçede ayrıca gelenekleşmiş karşılıkları vardır; bu yerleşmiş biçimler de dikkate alınır.

Herodotos → Herodot	Sokrates → Sokrat
Aristoteles → Aristo	Platon → Eflatun
Pythagoras → Pisagor	Eukleides → Öklid

Rusça adlar

1. Rusça kişi ve yer adları, Rus harflerinin ses değerlerine uygun Türk harfleriyle aktarılır.

Dostoyevski	Çehov
Çaykovski	Puşkin
Tolstoy	Mendeleyev
Moskova	Petersburg

Uzak Doğu dillerindeki adlar

1. Çince yer adlarında Türkçeye yerleşmiş yazılışlar kullanılır.

Pekin	Şanghay
Kanton	Nankin
Huangho	

2. Çince kişi adlarında soyadı önce gelir. Soyadı çoğunlukla tek, küçük ad bir veya iki hecelidir. Özel adın başlangıcı büyük yazılır; adın heceleri arasına kısa çizgi konur.

Sun Yat-sen	Lin Yu-tang

3. Konfüçyüs gibi yaygınlaşıp yerleşmiş adlar tek kelime olarak yazılır.

Konfüçyüs

4. Japonca kişi ve yer adlarında da Türkçede yerleşmiş biçimler kullanılır.

Tokyo	Hiroşima
Nagazaki	Kyoto
Hirohito	Masao Mori

Türk devletleri ve topluluklarındaki adlar

1. Diğer Türk devlet ve topluluklarına ait kişi ve yer adları Türkçede yerleşmiş biçimleriyle yazılır.

Azerbaycan	Özbekistan
Bakü	Bişkek
Taşkent	Semerkant
Cengiz Aytmatov	Bahtiyar Vahapzade

Kısaltmalar

1. Kısaltma, bir kelimeyi veya ad grubunu seçilmiş harflerle daha kısa gösterir.

2. Kurum, ülke, eser ve yön adları çoğunlukla kelimelerin ilk harfleri büyük yazılarak kısaltılır.

TBMM → Türkiye Büyük Millet Meclisi

TDK → Türk Dil Kurumu

ABD → Amerika Birleşik Devletleri

KD → kuzeydoğu

3. Kolay söylenen bir kısaltma oluşturmak için bazı kelimelerden birden çok harf alınabilir veya bazı kelimeler atlanabilir.

BOTAŞ TÖMER İLESAM

UYARI: Büyük harfli kısaltmalarda nokta kullanılmaz; T.C. ve T. gelenekleşmiş istisnalardır.

TDK TBMM

T.C. → Türkiye Cumhuriyeti

T. → Türkçe

4. Ölçü birimlerinde uluslararası kısaltmalar kullanılır.

m → metre	cm → santimetre
kg → kilogram	l → litre
m² → metrekare	mg → miligram

5. Diğer kısaltmalarda kelimenin temel harfleri seçilir; özel ad, ünvan ve rütbeler büyük, genel adlar küçük harfle başlatılır.

Dr. → doktor	Prof. → profesör
Alm. → Almanca	İng. → İngilizce
haz. → hazırlayan	çev. → çeviren

6. Küçük harfli kısaltmalara ek getirilirken kelimenin tam okunuşu dikkate alınır.

cm’yi kg’dan mm’den

7. Büyük harfli ve harf harf okunan kısaltmalarda ek, son harfin adına göre seçilir.

TDK’den	THY’de
TRT’den	TL’nin

8. Büyük harfli olsa da kelime gibi okunan kısaltmanın eki, bütün kısaltmanın okunuşuna göre belirlenir.

NATO’dan	UNESCO’ya
BOTAŞ’ın	ASELSAN’da

UYARI: No. kısaltması “numara” diye okunduğundan ek de bu okunuşa göre gelir.

No.lu	No.suz

9. Noktayla biten veya üs işareti taşıyan kısaltmalarda ek kesmeyle ayrılmaz. Ek, noktanın ya da üs işaretinin ardından yazılır.

vb.leri	Alm.dan
cm^3e	m^2ye

İng.yi → İngilizceyi

6^4ten → altı üssü dörtten

10. Sert ünsüzle biten kısaltmaların ekli yazılışında ve okunuşunda sert ünsüz korunur.

RTÜK’e	TÜBİTAK’ın
AGİK’in	CMUK’un

UYARI: Birlik sözüyle oluşan kısaltmalarda k’nin söyleyişte yumuşaması olağandır; yazıdaki k korunur.

ÇUKOBİRLİK’e → söyleyiş: ÇUKOBİRLİĞE

FİSKOBİRLİK’in → söyleyiş: FİSKOBİRLİĞİN

Simgeler

1. Element simgeleri uluslararası biçimi ve büyük-küçük harf düzeniyle yazılır.

C → karbon	Ca → kalsiyum
Fe → demir	Au → altın

2. Elemente ilişkin ek, simgeye değil elementin adına bağlanır.

altına (doğru)	Au’ya (bu kullanımda yanlış)
demire (doğru)	Fe’ye (bu kullanımda yanlış)

Kısaltmalar Dizini

1. Bu dizin, TDK elektronik Yazım Kılavuzu’nun kısaltma veri listesindeki 1.043 kaydı kapsar. Açılım adları kaynaktaki biçimiyle aktarılmıştır; adların güncel kurum statüsünü gösterdiği varsayılmamalıdır.

Kısaltma	Açılım
A	Alay
AA	Anadolu Ajansı
AADFI	Afrika Kalkınma Bankaları Birliği
AAET	Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu
AAFSE	Güney Avrupa Müttefik Hava Kuvvetleri — Allied Air Forces Southern Europe
AB	Adalet Bakanlığı; Amerikan Borsası; Avrupa Birliği
ABB	Avrupa Birliği Bankası
ABD	Ana bilim dalı
ABGS	Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
ABKF	Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu
ABÖ	Afrika Birliği Örgütü
ABS	Motorlu taşıtlarda fren sistemi — Antilock Braking System
ACU	Asya Takas Birliği — Asian Clearing Union
ACÜ	Acıbadem Üniversitesi
AÇSAP	Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü
ADB	Afrika Kalkınma Bankası — African Development Bank
ADFD	Abu Dabi Kalkınma Fonu — Abu Dhabi Fund For Development
ADKF	Abu Dabi Kalkınma Fonu
ADSL	Asimetrik sayısal abone hattı — Asymmetric Digital Subscriber Line
ADÜ	Adnan Menderes Üniversitesi
ADYÜ	Adıyaman Üniversitesi
AEGM	Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü
AEİBÖ	Avrupa Ekonomik İş Birliği Örgütü
AEK	Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu

Kısaltma	Açılım
AET	Avrupa Ekonomik Topluluğu
AEÜ	Ahi Evran Üniversitesi
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AFFB	Avrupa Futbol Federasyonları Birliği
AFİF	Akaryakıt Fiyat İstikrar Fonu
AFP	Fransız Basın Ajansı — Agence France Press
age.	Adı geçen eser
AGİK	Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Konferansı
AGİT	Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı
AGM	Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü
agm.	Adı geçen makale
agy.	Adı geçen yayın
AI	Uluslararası Af Teşkilatı — Amnesty International
AID	Uluslararası Kalkınma Ajansı — Agency for International Development
AIDS	Edinilmiş bağışıklık yetersizliği belirtisi — Acquired immune deficiency syndrome
AİBÖ	Avrupa İş Birliği Örgütü
AİBÜ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
AİÇÜ	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
AİHAD	Avrupa İnsan Hakları Adalet Divanı
AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS	Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AİK	Afrika İktisat Komisyonu
AİKB	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
AİPB	Avrupa İktisadi ve Parasal Birliği
AK	Avrupa Konseyi
AKB	Afrika Kalkınma Bankası
AKBB	Afrika Kalkınma Bankaları Birliği
AKBİL	Akıllı bilet
AKÇT	Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu

Kısaltma	Açılım
AKD	Akdeniz Üniversitesi
AKDTYK	Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
AKM	Atatürk Kültür Merkezi
AKPM	Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi
AKUT	Arama Kurtarma Teşkilatı
AKÜ	Afyon Kocatepe Üniversitesi
ALADI	Latin Amerika Bütünleşme Birliği
Alb.	Albay
ALES	Akademik Personel ve Lisanüstü Eğitimi Giriş Sınavı
Alm.	Almanca
AMB	Amerika Merkez Bankası; Avrupa Merkez Bankası
AMEX	Amerikan Borsası — American Stock Exchange
AMF	Arap Para Fonu — Arab Monetary Fund
AMK	Amerikan Merkez Komutanlığı
ANAM	Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi
anat.	Anatomi
ANAÜ	Anadolu Üniversitesi
ANT	Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığı
ant.	Antropoloji
AO	Anonim ortaklık
AOÇ	Atatürk Orman Çiftliği
AÖB	Avrupa Ödemeler Birliği
AÖF	Açıköğretim Fakültesi
AP	ABD Haber Ajansı — Associated Press
APA	Avrupa Para Anlaşması
APB	Avrupa Para Birliği
APE	Avrupa Para Enstitüsü
APEC	Asya Pasifik İktisadi İş Birliği — Asia Pacific Economic Cooperation
APF	Arap Para Fonu

Kısaltma	Açılım
APİİB	Asya Pasifik İktisadi İş Birliği
APÖ	Avrupa Parlamenterler Örgütü
APS	Acele Posta Servisi
Apt.	Apartman, apartmanı
AREL	İstanbul Arel Üniversitesi
ark.	Arkeoloji
Arş. Gör.	Araştırma Görevlisi
AR-GE	Araştırma geliştirme
Ar.	Arapça
ASAL	Asker Alma Dairesi Başkanlığı
Asb.	Astsubay
ASEAN	Güneydoğu Asya Uluslar Topluluğu
ASELSAN	Askerî Elektronik Sanayii
ASF	Avrupa Sosyal Fonu
ASİGM	Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü
ASK	Avrupa Standartlar Komitesi
ASKİ	Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi
ASO	Ankara Sanayi Odası
AST	Ankara Sanat Tiyatrosu
ASTB	Amerika Serbest Ticaret Bölgesi; Avrupa Serbest Ticaret Birliği
astrol.	Astroloji
astr.	Astronomi
ASÜ	Aksaray Üniversitesi
As.	Asker, askerî, askerlik
As. İz.	Askerî İnzibat
AŞ	Anonim şirket
AŞTİ	Ankara Şehirler Arası Terminal İşletmesi
AT	Avrupa Topluluğu
ATAD	Avrupa Toplulukları Adalet Divanı

Kısaltma	Açılım
ATAM	Atatürk Araştırma Merkezi
ATATÜRK ÜNİ	Atatürk Üniversitesi
ATB	Asya Takas Birliği
Atğm.	Asteğmen
ATK	Adli Tıp Kurumu
atm.	Atmosfer
ATO	Ankara Ticaret Odası
ATÜ	Atılım Üniversitesi
ATYGF	Avrupa Tarımsal Yönlendirme ve Garanti Fonu
AUA	Avrupa Uzay Ajansı
AÜ	Ankara Üniversitesi; Ardahan Üniversitesi
AVM	Alışveriş merkezi
Av.	Avukat
AYB	Avrupa Yayın Birliği; Avrupa Yatırım Bankası
AYİM	Askerî Yüksek İdare Mahkemesi
AYM	Anayasa Mahkemesi
B	Batı; Bay
BADET	Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu
BAE	Birleşik Arap Emirlikleri
BAĞ-KUR	Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu
bağ.	Bağlaç
BAKB	Batı Afrika Kalkınma Bankası
BASAGM	Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
BAT	Türkiye Bankalar Birliği — The Banks Association of Turkey
BATO	Batı Afrika Takas Odası
BAU	Bahçeşehir Üniversitesi
BAÜN	Balıkesir Üniversitesi
BAY ÜNİ	Bayburt Üniversitesi
BBC	İngiliz Radyo Televizyon Kurumu — British Broadcasting Corporation

Kısaltma	Açılım
BCG	Verem aşısı — Bacillus Calmette Guèrin
Bçvş.	Başçavuş
BD	Bilim dalı
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
BDT	Bağımsız Devletler Topluluğu
BE	Büyükelçi
BERD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası — European Bank for Reconstruction and Development
BEÜ	Bitlis Eren Üniversitesi
BIS	Uluslararası Ödemeler Bankası — Bank for International Settlements
BİB	Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
BİK	Basın İlan Kurumu
bit. b.	Bitki bilimi
biy.	Biyoloji
bk.	Bakınız
bl.	Bilişim
Bl.	Bölük
BM	Birleşmiş Milletler
BMAEK	Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu
BMÇYT	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Teşkilatı
BMEBKT	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
BMSKÖ	Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü
BMT	Birleşmiş Milletler Teşkilatı
BMTKK	Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı
BMYRİ	Birleşmiş Milletler Yardım ve Rehabilitasyon İdaresi
Bnb.	Binbaşı
Bn.	Bayan
BOAD	Batı Afrika Kalkınma Bankası
BOREN	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
BOTAŞ	Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi

Kısaltma	Açılım
bot.	Bitki bilimi
Böl.	Bölüm
BRT	Bartın Üniversitesi
BSEC	Karadeniz Ekonomik İş Birliği — Black Sea Economic Cooperation Pact
BSTDB	Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası
bs.	Baskı, basım
Bşk.	Başkan, başkanlık, başkanı, başkanlığı
BTF	Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu
BTK	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
BTÜ	Bursa Teknik Üniversitesi
BUE	Avrupa Birliği Bankası — Bank of Union European
Bulg.	Bulgarca
Bul.	Bulvar, bulvarı
BÜ	Başkent Üniversitesi; Bingöl Üniversitesi; Boğaziçi Üniversitesi; Bozok Üniversitesi
BÜMKO	Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü
BVÜ	Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi
BYEGM	Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
C	Cilt
CACM	Orta Amerika Ortak Pazarı — Central American Common Market
Cad.	Cadde, caddesi
CAEC	Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi — Consultative Assembly of European Council
CAO	Sivil Havacılık Örgütü — Civil Aviation Organization
CARICOM	Karayip Topluluğu ve Ortak Pazarı
CBÜ	Celâl Bayar Üniversitesi
CC	Konsolosluk birimi — Corps Consulaire
CD	Kordiplomatik — Corps Diplomatique; Yoğun disk — Compact Disc
CDB	Karayip Kalkınma Bankası — Caribbean Development Bank
CDH	Avrupa İnsan Hakları Adalet Divanı — Cour Europeenne des Droits de l’Homme

Kısaltma	Açılım
CE	Avrupa Konseyi — Council of Europe
CEAP	Asya Pasifik İktisadi İş Birliği — Asia Pacific Economic Cooperation
CECA	Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu — European Coal and Steel Community
CEDH	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi — European Court of Human Rights
CEE	Avrupa Ekonomik Topluluğu — European Economic Community
CEI	Bağımsız Devletler Topluluğu — Commonwealth of Independent States
CEN	Avrupa Standartlar Komitesi
CENTCOM	Amerikan Merkez Komutanlığı
CENTO	Merkezî Antlaşma Örgütü — Central Treaty Organization
CERN	Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi — Conseil européen pour la recherche nucléaire, European Organization for Nuclear Research
CGS	Uluslararası fizik birimleri sistemi
CIA	Merkezî Haber Alma Teşkilatı — Central Intelligence Agency
CIF	Maliyet-sigorta-navlun — cost, insurance, freight
CIJ	Uluslararası Adalet Divanı — International Court of Justice
CIOS	Uluslararası Bilimsel Organizasyon Konseyi — Conseil International pour l’Organisation Scientifique
CIP	Taşıma ve sigorta bedeli ödenmiş olarak teslim.; Ticaretle uğraşan önemli kişiler — Commercially Important Person
CIS	Bağımsız Devletler Topluluğu — Commonwealth of Independent States
CİGM	Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
CJCE	Avrupa Toplulukları Adalet Divanı — European Court of Justice
cm	Santimetre
CMEA	Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi — Council for Mutual Economic Aid
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
CMUK	Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu
CNRS	Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi — Centre National de la Recherche Scientifique
coğ.	Coğrafya

Kısaltma	Açılım
COMCEC	İslam Konferansı Örgütü Ekonomik ve Ticari İş Birliği Daimî Komitesi — Standing Committee for Economic and Commercial Cooperation of the Organization of the Islamic Conference
COMECON	Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi — Council for Mutual Economic Aid
COMESA	Güney ve Doğu Afrika Ortak Pazarı — Common Market For Eastern and Southern Africa
cos	Kosinüs
CSO	Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası
CTC	Ulusötesi Şirketler Merkezi — Center on Transnational Corporations
CTE	Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Cum. Bşk.	Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı
CÜ	Cumhuriyet Üniversitesi
ÇAĞ ÜNİ	Çağ Üniversitesi
ÇASGEM	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi
ÇAYKUR	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü
çev.	Çeviren
ÇGM	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü
ÇNÜ	Çankırı Karatekin Üniversitesi
ÇOMÜ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ÇS	Çimento Sanayisi
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ÇUKOBİRLİK	Çukurova Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
ÇÜ	Çankaya Üniversitesi.; Çukurova Üniversitesi
Çvş.	Çavuş
ÇYGM	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü; Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü
D	Doğu
DAGM	Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
DAKB	Doğu Afrika Kalkınma Bankası
dal	Dekalitre

Kısaltma	Açılım
dam	Dekametre
DAP	Doğu Anadolu Projesi
DAT	Doğu Afrika Topluluğu
DB	Dünya Bankası
DBAFİT	Dünya Bankalar Arası Finansal İletişim Topluluğu
db.	Dil bilgisi
DDB	Dernekler Dairesi Başkanlığı
DDT	Böcek öldürücü — Dichloro-diphenol-trichloro-ethane
DDY	Devlet Deniz Yolları
DESİYAB	Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası
DEÜ	Dokuz Eylül Üniversitesi
DFİF	Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu
DFMHÖ	Dünya Fikrî Mülkiyet Hakları Örgütü
Dg	Desigram
DGK	Dünya Gıda Konseyi
DGM	Devlet Güvenlik Mahkemesi
DGÖ	Dünya Gümrük Örgütü
DGS	Dikey Geçiş Sınavı
DHMİ	Devlet Hava Meydanları İşletmesi
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı
DİE	Devlet İstatistik Enstitüsü
dil b.	Dil bilimi
DİYİH	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü
DKK	Deniz Kuvvetleri Komutanlığı
DKMP	Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü
dk.	Dakika
Dl	Desilitre
DLH	Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü
Dm	Desimetre

Kısaltma	Açılım
DMİ	Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü
DMO	Devlet Malzeme Ofisi
DNA	Deoksirübo nükleik asit
DOBGM	Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
Doç.	Doçent
doğ.	Doğum tarihi
DOÜ	Doğuş Üniversitesi
DÖGM	Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
DÖSİM	Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü
DPB	Devlet Planlama Başkanlığı
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
DPÜ	Dumlupınar Üniversitesi
drl.	Derleyen
Dr.	Doktor
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
DSO	Devlet Sanayi Ofisi
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
DT	Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
DTCF	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
DTM	Dış Ticaret Müsteşarlığı
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
DÜ	Dicle Üniversitesi
DVD	Sayısal yoğun disk — Digital Versatile Disc
dzl.	Düzenleyen
Dz. Kuv.	Deniz Kuvvetleri
Dz. Kuv. K.	Deniz Kuvvetleri Komutanı, Komutanlığı
E	Eczane
EAC	Avrupa İş Birliği Örgütü — European Association for Cooperation; Doğu Afrika Topluluğu — The East African Community
EADB	Doğu Afrika Kalkınma Bankası — East African Development Bank

Kısaltma	Açılım
EAEC	Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu — European Atomic Energy Community
EAGGF	Avrupa Tarımsal Yönlendirme ve Garanti Fonu — European Agricultural Guidance and Guarantee Fund
EAT	Eski Anadolu Türkçesi
EBK	Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü
EBRD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası — European Bank for Reconstruction and Development
EBU	Avrupa Yayın Birliği — European Broadcasting Union
EBWE	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası — European Bank for Reconstruction and Development
EC	Avrupa Topluluğu — European Community
ECB	Avrupa Merkez Bankası — European Central Bank
ECE	Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu — United Nations Economic Commission for Europe
ECHR	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi — European Court of Human Rights
ECJ	Avrupa Toplulukları Adalet Divanı — European Court of Justice
ECLA	Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu — The Economic Commission for Latin America and Caribbean
ECOWAS	Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu — Economic Community of West African States
ECSC	Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu — European Coal and Steel Community
Ecz.	Eczacı
ed.	Edebiyat; Editör
EEC	Avrupa Ekonomik Topluluğu — European Economic Community
EEG	Beyin akım grafiği — Elektroensefalogram
EFT	Bankalar arası para aktarımı — Electronic fond transfer
EFTA	Avrupa Serbest Ticaret Birliği — European Free Trade Area/Association
EGM	Emniyet Genel Müdürlüğü
EGMR	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi — European Court of Human Rights
EGO	Ankara Belediyesi Elektrik, Gaz, Otobüs İşletmeleri
EĞİTEK	Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Kısaltma	Açılım
EIB	Avrupa Yatırım Bankası — European Investment Bank
EİBKT	Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı
EİBÖ	Ekonomik İş Birliği Örgütü
EİEİ	Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü
EKG	Kalp akım grafiği — Elektrokardiyogram
ekon.	Ekonomi
EMG	Kas akım grafiği — Electromyographie
EMI	Avrupa Para Enstitüsü — European Monetary Institute
EMK	Elektromotor kuvvet
EMU	Avrupa İktisadi ve Parasal Birliği — European Monetary Union
Ens.	Enstitü, enstitüsü
EPA	Avrupa Parlamenterler Örgütü — European Parliamentary Association
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu
EPU	Avrupa Ödemeler Birliği — European Payments Union
ERDEMİR	Ereğli Demir Çelik Fabrikaları
ERDF	Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu — European Regional Development Fund
Erm.	Ermenice
ERÜ	Erciyes Üniversitesi
ESA	Avrupa Uzay Ajansı — European Space Agency
ESF	Avrupa Sosyal Fonu — European Social Fund
ESGM	Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü
ESHOT	İzmir Belediyesi Elektrik, Su, Hava Gazı, Otobüs, Tramvay İşletmeleri
ESOGÜ	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
ET	Eski Türkçe
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
ETOGM	Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
EU	Avrupa Birliği — European Union
EuGH	Avrupa Toplulukları Adalet Divanı — European Court of Justice
EURATOM	Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu — European Atomic Energy Community

Kısaltma	Açılım
EÜ	Ege Üniversitesi; Erzincan Üniversitesi
EÜAŞ	Elektrik Üretim Anonim Şirketi
EWG	Avrupa Ekonomik Topluluğu — European Economic Community
EXİMBANK	Türkiye İhracat ve Kredi Bankası
e.	Edat
F	Fiyat, fiyatı
FAB	Federal Araştırma Bürosu
FAC	Yardım ve İş Birliği Fonu
Fak-Fuk Fon	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu
Fak.	Fakülte
FAO	Gıda ve Tarım Örgütü — United Nations Food and Agricultural Organization
Far.	Farsça
FBA	Fransız Basın Ajansı
FBI	Federal Araştırma Bürosu — Federal Bureau of Investigation
fel.	Felsefe
FIBA	Uluslararası Basketbol Federasyonu — Fédération Internationale de Basketball Association
FIDE	Uluslararası Satranç Federasyonu — Fédération Internationale des Échecs
FIDES	İktisadi ve Sosyal Kalkınma Yatırım Fonları
FIFA	Uluslararası Futbol Federasyonu — Fédération Internationale de Football Association
FILA	Uluslararası Amatör Güreş Federasyonu — Fédération Internationale des Luttes Associées
FIR	Uçuş hattı düzenlemesi — Flight Information Region
fil.	Filoloji, filolojisi
FİSKOBİRLİK	Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
fizy.	Fizyoloji
fiz.	Fizik
FKB	Fizik, kimya, biyoloji
FM	Frekans modülasyonu — Frequency Modulation

Kısaltma	Açılım
FMVIÜ	Işık Üniversitesi
fob	Malın belirlenen limanda gemi üzerindeki teslim fiyatı — free on board
FRB	Amerika Merkez Bankası — Federal Reserve Bank
Fr.	Fransızca
FSMVÜ	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
FTAA	Amerika Serbest Ticaret Bölgesi — Free Trade Area of the Americas
FÜ	Fırat Üniversitesi
f.	Fiil
g	Gram
G	Güney
GAMHK	Güney Avrupa Müttefik Hava Kuvvetleri
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
GAPBKİ	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
GATA	Gülhane Askerî Tıp Akademisi
GAUT	Güneydoğu Asya Uluslar Topluluğu
GAZÜ	Gaziantep Üniversitesi
GB	Bilgisayarda bellek birimi — Gigabyte; Güneybatı; Gümrük Birliği
GBT	Genel Bilgi Taraması
GD	Güneydoğu
GDAOP	Güney ve Doğu Afrika Ortak Pazarı
Gen.	General
geom.	Geometri
GİB	Gelir İdaresi Başkanlığı
GİGM	Başbakanlık Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü
Gnkur.	Genelkurmay
gn.	Genel
GOÜ	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Gön.	Gönderen
Grt	Groston

Kısaltma	Açılım
gr.	Gramer
GSGM	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü; Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü
GSM	Mobil cep telefonu — Global System for Mobile Communications
GSMH	Gayrisafi millî hasıla
GSÜ	Galatasaray Üniversitesi
GSYH	Gayrisafi yurt içi hasıla
GTÖ	Gıda ve Tarım Örgütü
GUS	Bağımsız Devletler Topluluğu — Commonwealth of Independent States
GÜ	Gazi Üniversitesi; Giresun Üniversitesi; Gümüşhane Üniversitesi
GYD	Görüntülü yoğun disk
GYTE	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
GZK	Gazikent Üniversitesi
H	Hicri; Hastane, hastanesi
HA	Harp Akademisi
HABITAT	Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı — Centre for Human Settlements
HACCP	Kritik kontrol noktalarında tehlike analizi
HAVAŞ	Hava Alanları ve Yer Hizmetleri Genel Müdürlüğü
hay. b.	Hayvan bilimi
haz.	Hazırlayan
HDD	Ana bellek sürücüsü — Hard Disk Drive
hek.	Hekimlik, hekim, hekimi
HGK	Harita Genel Komutanlığı
HGM	Haberleşme Genel Müdürlüğü
HIV	AIDS hastalığına neden olan virüs — Human Immunodeficiency Virus
HİTÜ	Hitit Üniversitesi
HKK	Hava Kuvvetleri Komutanlığı
hl	Hektolitre
hlk.	Halk ağzı
HM	Hazine Müsteşarlığı

Kısaltma	Açılım
hm	Hektometre
HMUK	Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu
HO	Harp Okulu
HRÜ	Harran Üniversitesi
HSSGM	Sağlık Bakanlığı Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
Hs. Uzm.	Hesap Uzmanı
HUK	Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu Başkanlığı
huk.	Hukuk
HÜ	Hacettepe Üniversitesi
Hv. Kuv.	Hava Kuvvetleri
Hv. Kuv. K.	Hava Kuvvetleri Komutanı, Komutanlığı
Hz.	Hazret, Hazreti; Hizmet, hizmette
Hz. öz.	Hizmete özel
IAAF	Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu — International Amateur Athletic Federation
IAEA	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı — International Atomic Energy Agency
IATA	Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği — International Air Transport Association
IBEC	Uluslararası Ekonomik İş Birliği Bankası — International Bank for Economic Corporation
IBRD	Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası — International Bank for Reconstruction and Development
ICAO	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü — International Civil Aviation Organization
ICC	Uluslararası Ticaret Odası — International Chambers of Commerce
ICIC	Uluslararası Hilal İslam Komitesi — Islamic Committee of the International Crescent
ICJ	Uluslararası Adalet Divanı — International Court of Justice
ICRC	Uluslararası Kızılhaç Komitesi — International Committee of the Red Cross
ICSID	Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkları Çözüm Merkezi — International Center of the Settlement of Investment Disputes
IDA	Uluslararası Kalkınma Ajansı — International Development Agency
IDB	İslam Kalkınma Bankası — Islamic Development Bank

Kısaltma	Açılım
IEA	Uluslararası Enerji Ajansı — International Energy Agency
IFAD	Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu — International Fund for Agricultural Development
IFC	Uluslararası Finansman Kurumu — International Finance Corporation
IFOAM	Uluslararası Ekolojik Tarım Hareketleri Federasyonu — International Federation of Organic Agriculture Movements
IGH	Uluslararası Adalet Divanı — International Court of Justice
IĞDÜ	Iğdır Üniversitesi
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü — International Labor Organization
IMF	Uluslararası Para Fonu — International Monetary Fund
IMO	Uluslararası Denizcilik Örgütü — International Maritime Organization
INTERPOL	Uluslararası Cinayet Polisi Komisyonu — International Criminal Police Commission
IOC	Uluslararası Olimpiyat Komitesi — International Olympic Committee
IPI	Uluslararası Basın Enstitüsü — International Press Institute
IRO	Uluslararası Mülteci Teşkilatı — International Refugee Organization
ISBN	Uluslararası standart kitap numarası — International Standard Book Number
ISMN	Uluslararası standart müzik numarası — International Standard Music Number
ISO	Uluslararası Standartlar Örgütü — International Organization for Standardization
ISSN	Uluslararası standart dizi numarası — International Standard Serial Number
ITC	Uluslararası Ticaret Merkezi — International Trade Center
ITO	Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Birliği — International Trade Organization
IWF	Uluslararası Para Fonu — International Monetary Fund
İAÜ	İstanbul Aydın Üniversitesi
İbr.	İbranice
İBÜ	İstanbul Bilim Üniversitesi
İBÜN	İstanbul Bilgi Üniversitesi
İDBÜ	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi
İDT	İktisadi Devlet Teşekkülleri
İEGM	İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü

Kısaltma	Açılım
İETT	İstanbul Elektrik, Tünel, Tramvay İşletmesi
İEÜ	İzmir Ekonomi Üniversitesi
İGB	Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı
İGEME	İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi
İGM	İlköğretim Genel Müdürlüğü
İHB	İnsan Hakları Başkanlığı
İKB	İslam Kalkınma Bankası
İKBÜ	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi
İKÖ	İslam Konferansı Örgütü
İKÜ	İstanbul Kültür Üniversitesi
İKV	İktisadi Kalkınma Vakfı
İLBANK	İller Bankası Genel Müdürlüğü
İMKB	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
İng.	İngilizce
İO	İlköğretim okulu
İSDEMİR	İskenderun Demir Çelik Fabrikaları
İSEDAK	İslam Konferansı Örgütü Ekonomik ve Ticari İş Birliği Daimî Komitesi
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
İSKİ	İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi
İSKYF	İktisadi ve Sosyal Kalkınma Yatırım Fonları
İSO	İstanbul Sanayi Odası
İsp.	İspanyolca
is.	İsim
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
işl.	İşleyen
İŞOT	İstanbul Şehirler Arası Otobüs Terminali
İTB	İstanbul Ticaret Borsası
İTG	İç Ticaret Genel Müdürlüğü
İTİCÜ	İstanbul Ticaret Üniversitesi

Kısaltma	Açılım
İTO	İstanbul Ticaret Odası
İTÜ	İstanbul Teknik Üniversitesi
İt.	İtalyanca
İÜ	İnönü Üniversitesi; İstanbul Üniversitesi
İYTE	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
İZTB	İzmir Ticaret Borsası
İZTO	İzmir Ticaret Odası
J	Jandarma
JAL	Japon Hava Yolları — Japan Airlines
Jap.	Japonca
jeol.	Jeoloji
JGK	Jandarma Genel Komutanlığı
JHY	Japon Hava Yolları
K	Kuzey; Komutan, komutanlığı
kal	Kalori
KARDEMİR	Karabük Demir Çelik Fabrikaları
KASTB	Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi
KAÜ	Kafkas Üniversitesi
KB	Kuzeybatı
KBB	Kulak, Burun, Boğaz
KBÜ	Karabük Üniversitesi
KD	Kuzeydoğu
KDV	Katma değer vergisi
KED	Kablosuz Erişim Düzeneği
KEGM	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
KEİ	Karadeniz Ekonomik İş Birliği
KEYK	Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi
kg	Kilogram
KGB	Sovyet Gizli Haber Alma Teşkilatı — Komitet Gossudarrstvennoi Bezopastnosti

Kısaltma	Açılım
KGM	Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü
KHK	Kanun hükmünde kararname
KHÜ	Kadir Has Üniversitesi
KHz	Kilohertz
KİBİB	Kalkınma İçin Bölgesel İş Birliği
KİK	Kamu İhale Kurumu; Kamu İktisadi Kuruluşları
kim.	Kimya
KİT	Kamu İktisadi Teşekkülü
KİYÜ	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
KKB	Karayip Kalkınma Bankası
KKGM	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü
KKK	Kara Kuvvetleri Komutanlığı
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KLÜ	Kırklareli Üniversitesi
km	Kilometre
KMS	Kurumlar İçi Merkezî Eleme Sınavı
KMÜ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
KOBİ	Küçük ve Orta Boy (Ölçekli) İşletme
KOİ	Kamu Ortaklığı İdaresi
koor.	Koordinasyon
Kora.	Koramiral
Korg.	Korgeneral
Kor.	Kolordu
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KOÜ	Kocaeli Üniversitesi
KPDS	Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı
KPSS	Kamu Personel Seçme Sınavı
krş.	Karşılaştırınız
kr.	Kuruş

Kısaltma	Açılım
KSDB	Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı
KSGM	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
KSÜ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
KTKB	Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası
KTOP	Karayip Topluluğu ve Ortak Pazarı
KTO-KÜ	KTO Karatay Üniversitesi
KTÖGM	Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
KTÜ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
KUGM	Kara Ulaştırma Genel Müdürlüğü
Kur.	Kurmay
Kur. Bşk.	Kurmay Başkanı, Başkanlığı
KÜ	Kastamonu Üniversitesi; Kırıkkale Üniversitesi; Koç Üniversitesi
KVMGM	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
KYGM	Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü
l	Litre
LABB	Latin Amerika Bütünleşme Birliği
LAFTA	Latin Amerika Serbest Ticaret Bölgesi — Latin America Free Trade Area
LAIA	Latin Amerika Bütünleşme Birliği — Latin American Integration Association
LAKEK	Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu
LASTB	Latin Amerika Serbest Ticaret Bölgesi
Lat.	Latince
LCV	Lütfen cevap veriniz
LES	Lisansüstü Eğitim Giriş Sınavı
LP	Uzunçalar — long play
LPG	Sıvılaştırılmış Petrol Gazı — Liquified Petroleum Gas
Ltd.	Limitet
LYS	Lisans Yerleştirme Sınavı
m	Metre
M	Miladi

Kısaltma	Açılım
Mac.	Macarca
Mah.	Mahalle, mahallesi; Mahkeme, mahkemesi
MAKÜ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
man.	Mantık
MAÖ	Merkezî Antlaşma Örgütü
MASAK	Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı
mat.	Matematik
MAÜ	Mardin Artuklu Üniversitesi; Muş Alparslan Üniversitesi
MB	Maliye Bakanlığı; Bilgisayarda bellek birimi — megabyte
Md.	Müdür, müdürlük, müdürlüğü
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
mec.	Mecaz
MEÜ	Mersin Üniversitesi
MGK	Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
MGM	İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü; Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü
MĞÜ	Muğla Üniversitesi
MHAT	Merkezî Haber Alma Teşkilatı
MHz	Megahertz
MİGEM	Maden İşleri Genel Müdürlüğü
MİLE	Millî Emlak Genel Müdürlüğü
mim.	Mimarlık
min.	Mineraloji
MİT	Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı
MK	Medeni Kanun
MKB	Millî Kütüphane Başkanlığı
MKE	Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu
MKS	Metre-Kilogram-Saat
MKÜ	Mustafa Kemal Üniversitesi
MKYK	Merkez Karar Yönetim Kurulu

Kısaltma	Açılım
mm	Milimetre
MOBESE	Bölgesel güvenlik sistemi — Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu
MOSSAD	İsrail Gizli Haber Alma Örgütü
MÖ	Milattan önce
MPİ	Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü
MPM	Millî Prodüktivite Merkezi
MR	Manyetik rezonans görüntüleme
MS	Milattan sonra
MSB	Millî Savunma Bakanlığı
MSGSÜ	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
MTA	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
MÜ	Maltepe Üniversitesi; Marmara Üniversitesi
Müh.	Mühendis, mühendisi, mühendislik
Mür.	Müracaat
müz.	Müzik
MYK	Mesleki Yeterlilik Kurumu; Mülteciler Yüksek Komiserliği
NAFTA	Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi — North American Free Trade Area
NASA	Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Araştırmaları Merkezi — National Aeronautics and Space Administration
NATO	Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı — North Atlantic Treaty Organization
NEÜ	Nevşehir Üniversitesi
NĞÜ	Niğde Üniversitesi
NKÜ	Namık Kemal Üniversitesi
NOTAM	Havacılar ve denizciler için uyarı bildirimi — Notice to Airmen
No.	Numara
Nö.	Nöbetçi
Nö. Sb.	Nöbetçi subayı
NVİGM	Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü
OACI	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü — International Civil Aviation Organization
OAE	Afrika Birliği Örgütü — Organization of African Unity

Kısaltma	Açılım
OAİB	Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
OAOP	Orta Amerika Ortak Pazarı
OAPEC	Petrol İhraç Eden Arap Ülkeleri Örgütü — Organization of Arab Petroleum Exporting Countries
OAU	Afrika Birliği Örgütü — Organization of African Unity
OBESİD	Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı
OCDE	Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı — Organization for Economic Cooperation and Development
OCI	İslam Konferansı Örgütü — Organization of the Islamic Conference
ODTÜ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
ODÜ	Ordu Üniversitesi
OECD	Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı — Organization for Economic Cooperation and Development
OEEC	Avrupa Ekonomik İş Birliği Örgütü — Organization for European Economic Cooperation
OGM	Orman Genel Müdürlüğü; Ortaöğretim Genel Müdürlüğü
OIC	İslam Konferansı Örgütü — Organization of the Islamic Conference
OIEC	Uluslararası İktisadi İş Birliği Örgütü — Organization for International Economic Cooperation
OKAN	Okan Üniversitesi
OKÖNEGM	Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü
Okt.	Okutman
OKÜ	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
OMC	Dünya Ticaret Örgütü — World Trade Organization
OMI	Uluslararası Denizcilik Örgütü — International Maritime Organization
OMÜ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Onb.	Onbaşı
OPEC	Petrol İhraç Eden Ülkeler Teşkilatı — Organization of Petroleum Exporting Countries
OPEP	Petrol İhraç Eden Ülkeler Teşkilatı — Organization of Petroleum Exporting Countries
Opr.	Operatör

Kısaltma	Açılım
Ora.	Oramiral
Ord.	Ordinaryüs
Org.	Orgeneral
ORKÖY	Orman-Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü
Ort.	Ortaklık, ortakları, ortaklığı
Or.	Ordu
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
Osm. T.	Osmanlı Türkçesi
OSZE	Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı — Organisation für Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa
OUA	Afrika Birliği Örgütü — Organization of African Unity
OYAK	Ordu Yardımlaşma Kurumu
OYEGM	Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü
ÖÇKKB	Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı
ÖİB	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
öl.	Ölüm tarihi
ÖÖKGM	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü
ÖRGM	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü
ör.	Örnek
ÖSGM	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ölçüler ve Standartlar Genel Müdürlüğü
ÖSS	Öğrenci Seçme Sınavı
ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
ÖTV	Özel tüketim vergisi
ÖYK	Özelleştirme Yüksek Kurulu
ÖYS	Öğrenci Yerleştirme Sınavı
ÖZİ	Özürlüler İdaresi Başkanlığı
ÖZÜ	Özyeğin Üniversitesi
öz.	Özel
PAÜ	Pamukkale Üniversitesi
ped.	Pedagoji

Kısaltma	Açılım
PEN	Uluslararası Yazarlar Birliği — International Association of Poets, Playwrights, Editors, Essayists and Novelists
PETKİM	Petrokimya Endüstrisi Genel Müdürlüğü
PİEAÜÖ	Petrol İhraç Eden Arap Ülkeleri Örgütü
PİEÜT	Petrol İhraç Eden Ülkeler Teşkilatı
PİGM	Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
PK	Posta kutusu
PO	Petrol Ofisi
POAŞ	Petrol Ofisi Anonim Şirketi
Port.	Portekizce
Prof.	Profesör
psikol.	Psikoloji
PTT	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü
RAM	Bilgisayarda okunabilir ve yazılabilir bellek — Random Access Memory
RC	Kızılhaç — Red Cross
RCD	Kalkınma İçin Bölgesel İş Birliği — Regional Cooperation for Development
RK	Rekabet Kurumu
RNA	Ribo nükleik asit
ROM	Bilgisayarda yalnızca okunabilir bellek — Read-Only Memory
Ro-Ro	Gemiye taşıt indirme bindirme — Rolon-roloff
RSHM	Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı
RTÜK	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
Rum.	Rumca
Rus.	Rusça
RÜ	Rize Üniversitesi
S	Sayı
SAS	Su Altı Savunma — Komandoları
SAT	Su Altı Taarruz — Komandoları
SATEM	Savunma Sanayii ve Teknoloji Eğitim Merkezi
SAÜ	Sakarya Üniversitesi

Kısaltma	Açılım
sa.	Saat
SB	Sağlık Bakanlığı
SBF	Siyasal Bilgiler Fakültesi
SBS	Seviye Belirleme Sınavı
Sb.	Subay
SDIF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu — Savings Deposit Insurance Fund
SDÜ	Süleyman Demirel Üniversitesi
SEFD Bşk.	Millî Savunma Bakanlığı Seferberlik Dairesi Başkanlığı
SEK	Süt Endüstrisi Kurumu Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
SEKA	Selüloz ve Kâğıt Sanayii Kurumu
sf.	Sıfat
SG	Sahil Güvenlik
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu; Sahil Güvenlik Komutanlığı
SGM	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü
SHÇEK	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
SHGM	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
SHÖ	Sivil Havacılık Örgütü
SİÜ	Siirt Üniversitesi
SKT	Son kullanma tarihi
Sl.	Slavca
SMWK	Karadeniz Ekonomik İş Birliği — Black Sea Economic Cooperation Pact
snt.	Santral
SNÜ	Sinop Üniversitesi
Sn.	Sayın
sn.	Saniye
Sok.	Sokak
SOS	Uluslararası yardım isteme uyarısı — Save Our Souls
sos.	Sosyoloji
SPA	Sudan gelen sağlık — Salus per aquam

Kısaltma	Açılım
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
sp.	Spor
Srp.	Sırpça
SSCB	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği
SSDB	Sağlık Bakanlığı Sıtma Savaş Dairesi Başkanlığı
SSK	Sosyal Sigortalar Kurumu
SSM	Savunma Sanayi Müsteşarlığı
STB	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
STÖ	Sivil Toplum Örgütü
SUGES	Sudan gelen sağlık
SÜ	Sabancı Üniversitesi; Selçuk Üniversitesi
SWIFT	Dünya Bankalar Arası Finansal İletişim Topluluğu — Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication
SYD	Sayısal yoğun disk
SYDGM	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü
s.	Sayfa
Ş	Şirket
Şb.	Şube
ŞEHİR	İstanbul Şehir Üniversitesi
ŞÜ	Şırnak Üniversitesi
t	Ton
TAA	Türkiye Adalet Akademisi
TAEK	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
TAGEM	Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
TAI	Türk Havacılık Sanayii — Turkish Aerospace Industry
TAPDK	Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu
TARİŞ	Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
tar.	Tarih
TASS	Sovyetler Birliği Telgraf Ajansı — Telegrafnoe Agentstvo Sovetskogo Soyuza

Kısaltma	Açılım
TAŞ	Türk Anonim Şirketi
TAU	Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü
TBB	Türkiye Bankalar Birliği; Türkiye Barolar Birliği
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
Tb.	Tabur
TCDD	Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TCK	Türkiye Cumhuriyeti Karayolları
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TCZB	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası
TDÇİ	Türkiye Demir Çelik İşletmeleri
TDİ	Türkiye Denizcilik İşletmeleri
TDK	Türk Dil Kurumu
TEAE	Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü
TEAŞ	Türkiye Elektrik Üretim Anonim Şirketi
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
TEDGEM	Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü
TEFE	Toptan eşya fiyatları endeksi
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
TEK	Türkiye Elektrik Kurumu
tek.	Teknik, teknoloji
telg.	Telgraf
tel.	Telefon
TEM	Avrupa Transit Kara Yolu — Trans European Motor Way
TEMSAN	Türkiye Elektromekanik Sanayii
TETAŞ	Türkiye Elektrik, Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi
TFF	Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığı
TGC	Türkiye Gazeteciler Cemiyeti
TGM	Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü
TGS	Türkiye Gazeteciler Sendikası

Kısaltma	Açılım
Tğm.	Teğmen
THA	Türk Haberler Ajansı
THK	Türk Hava Kurumu; Türk Hukuk Kurumu
THS	Türk Havacılık Sanayii
THSGM	Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü
THY	Türk Hava Yolları
TIR	Uluslararası Kara Yolu Taşımacılığı — Transport International Routier
tic.	Ticaret
TİGEM	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TİKA	Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
TİM	Türkiye İhracatçılar Merkezi
TİSK	Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu
tiy.	Tiyatro
TK	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
TKAE	Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü
TKB	Türkiye Kalkınma Bankası; Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü; Türk Kadınlar Birliği
TKF	Toplu Konut Fonu
TKGM	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
TKİ	Türkiye Kömür İşletmeleri
TL	Türk lirası
tlks.	Teleks
tls.	Telsiz
TM	Türk malı
TMMOB	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TMO	Toprak Mahsulleri Ofisi
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TMSK	Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu
TNCÜ	Tunceli Üniversitesi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Kısaltma	Açılım
TOBB ETÜ	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
TODAİE	Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
TOEFL	Yabancı dil olarak İngilizce testi — Test of English as a Foreign Language
TOKİ	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
Top.	Topçu
TÖMER	Türkçe Öğretim Merkezi
TP	Türk Petrolleri
TPAO	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TPE	Türk Patent Enstitüsü
TR	Türkiye
TRGM	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
TRKGM	Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü
TRS	Toros Üniversitesi
TRT	Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
TSİ	Türkiye saati ile
TSK	Türk Silahlı Kuvvetleri
TSKB	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
TT	Türkiye Türkçesi
TTB	Türk Tabipleri Birliği
TTK	Türk Tarih Kurumu 2.Türkiye Taşkömürü Kurumu
TTKB	Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
TTOK	Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu
TUBİM	Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi
Tug.	Tugay
Tuğa.	Tuğamiral
Tuğg.	Tuğgeneral
TURKSTAT	Türkiye İstatistik Kurumu — Turkish Statistic Institution
TUS	Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı

Kısaltma	Açılım
TÜ	Trakya Üniversitesi
TÜBA	Türkiye Bilimler Akademisi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜDEMSAŞ	Türkiye Demiryolu Makineleri Sanayii Anonim Şirketi
TÜFE	Tüketici fiyatları endeksi
TÜGEM	Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜLOMSAŞ	Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Anonim Şirketi
Tüma.	Tümamiral
Tümg.	Tümgeneral
Tüm.	Tümen
TÜPRAŞ	Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi
TÜRDOK	Türkiye Dokümantasyon Merkezi
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
TÜRKİYE KOOP	Türkiye Millî Kooperatifler Birliği
TÜRKKOOP	Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği
TÜRKSAT	Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi
TÜRKŞEKER	Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi
TÜRSAB	Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği
TÜTAV	Türk Tanıtma Vakfı
TÜVASAŞ	Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketi
TV	Televizyon
TYDTA	Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı
TZDK	Türkiye Zirai Donatım Kurumu
TZOB	Türkiye Ziraat Odaları Birliği
T.	Türkçe
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
UA	Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı
UAAF	Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu

Kısaltma	Açılım
UAD	Uluslararası Adalet Divanı
UAEA	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı
UAGF	Uluslararası Amatör Güreş Federasyonu
UAT	Uluslararası Af Teşkilatı
UBAK	Ulaştırma Bakanlığı
UBAM	Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi
UBB	Uluslararası Basın Birliği
UBE	Uluslararası Basın Enstitüsü
UBF	Uluslararası Basketbol Federasyonu
UBOK	Uluslararası Bilimsel Organizasyon Konseyi
UÇÖ	Uluslararası Çalışma Örgütü
UDÖ	Uluslararası Denizcilik Örgütü
UE	Avrupa Birliği — European Union
UEA	Uluslararası Enerji Ajansı
UEFA	Avrupa Futbol Federasyonları Birliği — Union of European Football Associations
UEİBB	Uluslararası Ekonomik İş Birliği Bankası
UETHF	Uluslararası Ekolojik Tarım Hareketleri Federasyonu
UFF	Uluslararası Futbol Federasyonu
UFK	Uluslararası Finansman Kurumu
UFO	Tanımlanmamış Uçan Nesne — Unidentified Flying Object
UHF	Ultra yüksek frekans — Ultra High Frequency
UHİK	Uluslararası Hilal İslam Komitesi
UHTB	Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
UİİBÖ	Uluslararası İktisadi İş Birliği Örgütü
UİKB	Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası
UKA	Uluslararası Kalkınma Ajansı
UKK	Uluslararası Kızılhaç Komitesi
UMT	Uluslararası Mülteci Teşkilatı
UN	Birleşmiş Milletler — United Nations

Kısaltma	Açılım
UNAC	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Teşkilatı — United Nations Aid to Children
UNCTAD	Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı — United Nations Conference on Trade and Development
UNCTC	Ulusötesi Şirketler Merkezi — United Nations Centre on Transnational Corporations
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı — United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNHCR	Mesleki Yeterlilik Kurumu
UNICEF	Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Yardım Fonu — United Nations International Children's Emergency Fund
UNIDO	Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü — United Nations Industrial Development Organisation
UNO	Birleşmiş Milletler Teşkilatı — United Nations Organization
UNRRA	Birleşmiş Milletler Yardım ve Rehabilitasyon İdaresi — United Nations Relief and Rehabilitation Administration
UOK	Uluslararası Olimpiyat Komitesi
UÖB	Uluslararası Ödemeler Bankası
UPB	Uluslararası Posta Birliği
UPF	Uluslararası Para Fonu
UPI	Uluslararası Basın Birliği — United Press International
UPU	Uluslararası Posta Birliği — Universal Postal Union
USAŞ	Uçak Sanayi Anonim Şirketi
USF	Uluslararası Satranç Federasyonu
USHÖ	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
USÖ	Uluslararası Standartlar Örgütü
UŞM	Ulusötesi Şirketler Merkezi
UTKF	Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
UTM	Uluslararası Ticaret Merkezi
UTO	Uluslararası Ticaret Odası
UÜ	Ufuk Üniversitesi; Uludağ Üniversitesi
UYAÇM	Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkları Çözüm Merkezi

Kısaltma	Açılım
UYB	Uluslararası Yazarlar Birliği
Uzm.	Uzman
Ü	Üniversite
ÜAK	Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı
Üçvş.	Üstçavuş
ÜDS	Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavı
ÜFE	Üretici fiyatları endeksi
ünl.	Ünlem
ÜT	Üretim tarihi
Ütğm.	Üsteğmen
vb.	Ve başkası, ve başkaları, ve benzeri, ve benzerleri, ve bunun gibi
VCD	Görüntülü yoğun disk — Video Compact Disc
VDMK	Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler
vd.	Ve devamı, ve diğerleri
Vet.	Veteriner
VGM	Vakıflar Genel Müdürlüğü
VHF	Çok yüksek frekans — Very High Frequency
VIP	Çok önemli kişi — Very Important Person
vs.	Vesaire
w	Elektrik güç birimi — Watt
WACH	Batı Afrika Takas Odası — West African Clearing House
WADB	Batı Afrika Kalkınma Bankası — West African Development Bank
WAP	Kablosuz Erişim Düzeneği — Wireless Application Protocol
WCO	Dünya Gümrük Örgütü — World Customs Organization
WFC	Dünya Gıda Konseyi — World Food Council
WHO	Dünya Sağlık Örgütü — World Health Organization
WIPO	Dünya Fikrî Mülkiyet Hakları Örgütü — World Intellectual Property Organization
WTO	Dünya Ticaret Örgütü — World Trade Organization
Yay.	Yayını, yayınları

Kısaltma	Açılım
Yb.	Yarbay
YD	Yoğun disk
YDK	Yüksek Denetleme Kurulu
YDS	Yabancı Dil Sınavı
Yd. Sb.	Yedek subay
YEÖGM	Yurt Dışı Eğitim Öğretim Genel Müdürlüğü
YİBF	Yardım ve İş Birliği Fonu
YİGM	Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü; Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü
YKr	Yeni kuruş
YÖGM	Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim Genel Müdürlüğü
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
YÖS	Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı
Yrd. Doç.	Yardımcı Doçent
YSE	Yol, Su, Elektrik Genel Müdürlüğü
YSK	Yüksek Seçim Kurulu
YTL	Yeni Türk lirası
YTÜ	Yeditepe Üniversitesi; Yıldız Teknik Üniversitesi
Yun.	Yunanca
YURTKUR	Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu
YÜ	Yalova Üniversitesi; Yaşar Üniversitesi
YYÜ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
yy.	Yüzyıl
Yzb.	Yüzbaşı
Y. Mim.	Yüksek mimar
Y. Müh.	Yüksek mühendis
zf.	Zarf
ZKÜ	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi
ZMO	Ziraat Mühendisleri Odası
zm.	Zamir

Kısaltma	Açılım
zool.	Zooloji

Ses, Harf ve Alfabe

1. Konuşmada ses yolunda oluşan titreşim ses; sesi yazıda gösteren işaret ise harftir. Alfabe, bu harflerin belirli bir sıraya konmuş bütünüdür.

2. Latin temelli Türk alfabesi, 1 Kasım 1928 tarihli ve 1353 sayılı kanunla kabul edilmiştir; 29 harften oluşur.

UYARI: TDK sayfasının kanun sırasına dayanan tablosunda i, ı'dan önce gösterilir. Yerleşmiş alfabetik sıralamada ise ı, i'den önce gelir. Aşağıdaki çalışma tablosu yerleşmiş sırayı kullanır.

3. Türk Kodlama Sistemi, ilgili kurumların ve bilim insanlarının görüşleri değerlendirilerek TDK İmla Kılavuzu Çalışma Grubunca 8 Ocak 2004 tarihinde belirlenmiştir. TSE, sistemi Nisan 2005 tarihli TS 13148 belgesiyle standartlaştırmıştır. Kodlama kelimesi, bir harfin iletişimde açıkça ayırt edilmesine yardım eder; harfin alfabe içindeki adıyla aynı şey değildir.

Harf adı: be → kodlama: Bolu

Harf adı: ke → kodlama: Kars

4. Harflerin adları, basılı büyük-küçük biçimleri ve kodlama karşılıkları ilk tabloda birlikte verilmiştir. İkinci tabloda aynı harflerin el yazısı örnekleri yer alır. Basılı ve el yazısı biçimleri aynı harfi temsil eder; yazı biçimi değişikliği alfabenin sırasını değiştirmez.

Sıra	Adı	Büyük	Küçük	Kodlama
1	a	A	a	Adana
2	be	B	b	Bolu
3	ce	C	c	Ceyhan
4	çe	Ç	ç	Çanakkale
5	de	D	d	Denizli
6	e	E	e	Edirne
7	fe	F	f	Fatsa
8	ge	G	g	Giresun
9	yumuşak ge	Ğ	ğ	yumuşak g
10	he	H	h	Hatay
11	ı	I	ı	Isparta
12	i	İ	i	İzmir
13	je	J	j	Jandarma
14	ke	K	k	Kars
15	le	L	l	Lüleburgaz
16	me	M	m	Muş
17	ne	N	n	Niğde
18	o	O	o	Ordu
19	ö	Ö	ö	Ödemiş
20	pe	P	p	Polatlı
21	re	R	r	Rize
22	se	S	s	Sinop
23	şe	Ş	ş	Şırnak
24	te	T	t	Tokat
25	u	U	u	Uşak
26	ü	Ü	ü	Ünye
27	ve	V	v	Van
28	ye	Y	y	Yozgat
29	ze	Z	z	Zonguldak

El yazısı örnekleri

1	A	a	11	I	ı	21	R	r
2	B	b	12	İ	i	22	S	s
3	C	c	13	J	j	23	Ş	ş
4	Ç	ç	14	K	k	24	T	t
5	D	d	15	L	l	25	U	u
6	E	e	16	M	m	26	Ü	ü
7	F	f	17	N	n	27	V	v
8	G	g	18	O	o	28	Y	y
9	Ğ	ğ	19	Ö	ö	29	Z	z
10	H	h	20	P	p			

Sesler ve Ses Uyumları

Ünlüler ve uzun ünlü

1. Türkçede sesler ünlü ve ünsüz olarak ayrılır. Engel görmeden çıkarılan sekiz ünlü a, e, ı, i, o, ö, u, ü'dür.

2. Ünlüler dilin durumuna göre kalın veya ince olarak sınıflanır.

Kalın: a, ı, o, u	İnce: e, i, ö, ü

3. Dudakların durumuna göre ünlüler düz veya yuvarlaktır.

Düz: a, e, ı, i	Yuvarlak: o, ö, u, ü

4. Ağzın açıklığına göre ünlüler geniş veya dardır.

Geniş: a, e, o, ö	Dar: ı, i, u, ü

5. Ölçünlü Türkiye Türkçesinde Türkçe kökenli kelimelerde bugün uzun ünlü bulunmaz. Bazı Arapça ve Farsça alıntılarda uzunluk duyulur. Bu uzunluk, düzeltme işaretinin özel görevleri dışında ayrıca işaretlenmez.

adalet → ada:let	şair → şa:ir
ifade → ifa:de	sade → sa:de

Düzeltme işareti

1. Yazılışı aynı olabilen fakat anlamı ve söylenişi farklı kelimeleri ayırt etmek gerektiğinde uzun okunan ünlünün üzerine düzeltme işareti getirilir. İşaret, aşağıdaki çiftlerde anlam ayrımını görünür kılar.

adem (yokluk)	âdem (insan)
adet (sayı)	âdet (gelenek)
alem (bayrak)	âlem (dünya)
aşık (eklem kemiği)	âşık (tutkun)
hal (satış yeri)	hâl (durum)
hala (akraba)	hâlâ (henüz)
rahim (esirgeme)	rahîm (acıyan)
şura (şu yer)	şûra (kurul)

UYARI: Katil ve kadir biçimleri farklı köken ve anlamlarla karışabilir: katl kökü öldürmeyi, kadr kökü değeri anlatır. Buna karşılık ka:til "öldüren", ka:dir ise "güçlü" anlamındadır. Bu ikinci anlamlarda uzun ünlü duyulmasına rağmen kelimelerin düzeltme işareti kullanılmadan yazılması yaygınlaşmıştır.

katil (< katl) → öldürme	katil (ka:til) → öldüren
kadir (< kadr) → değer	kadir (ka:dir) → güçlü

2. Arapça ve Farsçadan alınmış bazı kelimelerde ve özel adlarda, ince söylenen g veya k'den sonraki a ve u ünlüleri düzeltme işareti taşır. Bu kullanım yalnız ünlü uzunluğunu bildirmekten ibaret değildir; önceki ünsüzün ince okunuşunu da gösterir.

dergâh	tezgâh
yadigâr	Nigâr
dükkân	hikâye
kâğıt	Kâzım
mahkûm	sükûn
gülgûn	merzengûş
gâvur	karargâh
kâfir	Hakkâri
mezkûr	sükût

Kişi ve yer adlarında ince l'den sonraki a ve u da düzeltme işaretiyle yazılabilir.

Halûk	Lâle
Nalân	Balâ
Elâzığ	İslâhiye
Lâdik	Lâpseki
Selânik	

3. Bir adla ilgili olmayı belirten nispet eki î; belirtme durumu eki veya iyelik eki i ile karıştırılmaması için düzeltme işaretiyle yazılır. Soldaki örneklerde ad ve çekim eki, sağdakilerde niteleme ilişkisi vardır.

Türk askeri	askerî okul
İslam dini	dinî bilgiler
fizik ilmi	ilmî tartışma
Atatürk'ün resmi	resmî kuruluş

UYARI: Nispet eki taşıyan kelime Türkçe ek aldığında düzeltme işareti korunur.

millîleştirmek	millîlik
resmîleştirmek	resmîlik

Büyük ünlü uyumu

1. İlk hecede kalın ünlü varsa sonraki ünlüler de kalın; ince ünlü varsa sonrakiler de ince olur.

adım	boyunduruk
gözlük	yüzük

UYARI: Türkçe kökenli bazı kelimeler bu uyuma uymaz.

anne	elma
hangi	kardeş
inanmak	şişman
dahi	hani

2. Alıntılarda ve bitişik birleşiklerde büyük ünlü uyumu aranmaz.

badem	tiyatro
bilgisayar	hanımeli
ahenk	ceylan
gazete	nişasta
açıkgöz	çekyat

3. -gil, -ken, -leyin, -mtırak ve -yor ekleri kalınlık-incelik uyumunun dışında kalır.

baklagiller	çalışırken
akşamleyin	ekşimtırak
yürüyor	

-gil: baklagiller	-ken: çalışırken
-leyin: akşamleyin	-mtırak: ekşimtırak
-yor: yürüyor	

4. -daş / -taş eki bazı kelimelerde uyuma aykırıdır; aitlik eki -ki de genel olarak büyük ünlü uyumuna girmez.

meslektaş	gönüldaş
akşamki	duvardaki

5. Uyuma aykırı kelimelere gelen ekler genellikle kelimenin son ünlüsüne göre biçimlenir.

adaletli	annesi
kardeşlik	şişmanlık

UYARI: Son ünlüsü kalın olduğu hâlde son sesi ince söylenen bazı alıntılar ince ünlülü ek alır.

alkolü	kabulü
kontrolü	saate
hakikati	protokole
idrakimiz	meçhule
mentolde	semboller
helalimiz	sadakati
santraller	

Küçük ünlü uyumu

1. Düz ünlüden sonra düz ünlü; yuvarlak ünlüden sonra ise dar-yuvarlak veya geniş-düz ünlü gelir. Bu ilişki ardışık heceler arasında izlenir.

a → a, ı	e → e, i
ı → ı, a	i → i, e
o → u, a	ö → ü, e
u → u, a	ü → ü, e

UYARI: Bazı Türkçe kelimeler küçük ünlü uyumuna aykırıdır.

avuç	çamur
kabuk	kavun
yağmur	kavuşmak
avurt	kavuk
kavurmak	savurmak

2. Alıntılarda küçük ünlü uyumu aranmaz; ekler çoğu kez son ünlüye göre gelir.

doktor	radyo
müzikçi	konsolosluk
kavunu	yağmurluk

UYARI: Bazı alıntılarda ek, yalnız son ünlüye bakılarak seçilmez; ince söyleyiş hesaba katılır.

alkollü	kabulü
bandrollü	saatlik

3. Aitlik eki -ki genel olarak değişmeden kalır ve büyük ünlü uyumuna uymaz. Küçük ünlü uyumuna ise yalnız sınırlı birkaç örnekte uyar; bugünkü, dünkü ve öbürkü biçimlerinde -kü görülür.

bugünkü	dünkü
öbürkü	

Ünlü daralması

1. a veya e ile biten fiile -yor geldiğinde son geniş ünlü hem yazıda hem söyleyişte daralır.

başla-yor → başlıyor
oyna-yor → oynuyor
izle-yor → izliyor
gözle-yor → gözlüyor

2. Birden çok heceli fiillerde başka ünlülü eklerden önce konuşmada duyulan daralma yazıya geçirilmez.

başlayan	yaşayacak
atlayarak	besleyelim

3. Demek ve yemek fiillerindeki bazı daralmalar yazıya yansır.

diyen	diyecek
yiyen	yiyecek
yiyince	yiyip

UYARI: Deyince ve deyip kelimelerinde e korunur.

deyince	deyip

Ünlü düşmesi

1. İki heceli bazı kelimeler ünlülü ek aldığında ikinci hecedeki dar ünlüyü kaybeder.

ağız → ağzı	burun → burnu
boyun → boynu	oğul → oğlu
çevir- → çevril-	devir- → devril-
alın → alnı	bağır → bağrım
beniz → benzi	beyin → beynimiz
göğüs → göğsün	gönül → gönlünüz
karın → karnı	geniz → genzi

UYARI: Bu kelimelerle yapılan ikilemelerin ikinci ögesinde dar ünlü düşürülmez.

ağız ağıza	burun buruna
omuz omuza	oğuldan oğula
nesilden nesile	şehirden şehire
koyun koyuna	devirden devire

2. İçeri, dışarı, ileri, şura, bura, ora, yukarı ve aşağı sözlerinin son ünlüsü ek geldiğinde yazıda korunur.

içeride	dışarıdan
ileride	burada
şurada	yukarıda
orada	aşağıda

Ünsüzler, yumuşama ve ünsüz uyumu

1. Engelle karşılaşarak çıkan sesler ünsüzdür. Türkçede 21 ünsüz bulunur.

b, c, ç, d, f, g, ğ, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z

2. Ses telleri titreşen ünsüzler yumuşak; titreşmeyenler sert olarak sınıflandırılır.

Yumuşak: b, c, d, g, ğ, j, l, m, n, r, v, y, z

Sert: ç, f, h, k, p, s, ş, t

3. Türkçe kökenli kelimelerin sonunda b, c, d ve g genel olarak bulunmaz. Bazı anlam ayrımları için yerleşmiş istisnalar vardır.

ad (isim)	at (hayvan)
od (ateş)	ot (bitki)
sac (demir levha)	saç (kıl)

4. Alıntı kelimelerin özgün biçimindeki bazı son yumuşak ünsüzler Türkçede sertleşmiştir; ünlülü ek gelince yeniden yumuşayabilir.

kitap → kitabı	sebep → sebebi
bant → bandı	metot → metodu
renk → rengi	ahenk → ahengi
cilt → cildi	etüt → etüdü
standart → standardı	hevenk → hevengi

UYARI: Her alıntıda yumuşama olmaz. Hac, şad ve yâd gibi bazı kelimeler de son yumuşak ünsüzünü yalın biçimde korur.

hukuk → hukuku	evrak → evrakı
sepet → sepeti	tank → tankı
ahlak → ahlakın	cumhuriyet → cumhuriyete
ittifak → ittifaka	

5. Çok heceli kelimelerde son p, ç, t, k ünlülü ek önünde çoğunlukla b, c, d, ğ olur.

ağaç → ağacı	kanat → kanadı
bıçak → bıçağı	başak → başağı

UYARI: Çok heceli bazı kelimelerde son ünsüz değişmez.

anıt → anıtı	bulut → bulutu
kanıt → kanıtı	ölçüt → ölçütü

6. Tek heceli kelimelerin son sert ünsüzü genellikle korunur.

at → atı	ip → ipi
suç → suçu	süt → sütü

UYARI: Tek heceli olduğu hâlde yumuşayan örnekler de vardır.

dip → dibi	kap → kabı
gök → göğü	yurt → yurdu
uç → ucu	kurt → kurdu
but → budu	

7. Sert ünsüzden sonra ekin sert biçimi, yumuşak ünsüzden sonra yumuşak biçimi gelir.

çiçekten	sütçü
açtı	seçkin
aldı	yolda

Ünsüz türemesi

1. Arapça kökeninde ikiz ünsüz bulunan bazı kelimelerde, ünlülü ek veya yardımcı fiil önünde son ünsüz yeniden ikizleşir.

hak → hakkı	his → hissi
ret → reddi	tıp → tıbbı
af → affetmek	his → hissetmek
şer → şerri	zam → zammı
zan → zannı	

Noktalama İşaretleri ve Diğer İşaretler

1. Bu başvuru tablosu, TDK sayfasındaki işaretleri ve karşılıklarını bir arada gösterir. Noktalama işaretlerinin ayrıntılı kullanım kuralları ayrıca hazırlanan Noktalama İşaretleri belgesindedir.

İşaret	Karşılık / işlev
.	nokta
,	virgül
;	noktalı virgül
…	üç nokta
?	soru
!	ünlem
—	uzun çizgi
“ ”	tırnak
‘ ’	tek tırnak
“	denden
( )	ayraç
[ ]	köşeli ayraç
{ }	kaşlı ayraç
‘	kesme
^	düzeltme (şapka) işareti
+	toplama işareti, artı
–	çıkarma işareti, eksi, kısa çizgi
x	ve . çarpma işareti, çarpı
÷	ve : bölme işareti, bölü
/	bölme işareti, bölü, eğik çizgi
\	ters eğik çizgi
:	bölme, bölü, iki nokta
√	karekök
=	eşitlik, eşit
≠	eşitsizlik, eşit değil
≅	yaklaşık olarak eşit

±	eksiği veya fazlası
%	yüzde
‰	binde
′	üs, dakika
§ ve ∫	paragraf (§); integral (∫)
./.	yazının arkası var, çeviriniz
./ ve ·	son sayfa, bitti
*	kelimeden sonra dipnot; kelimeden önce varsayım
°	derece
=>	devam
→	devam; gönderme
~	benzerlik, yaklaşıklık, denklik
>	büyüktür; dil bilgisinde çıkma
<	küçüktür; dil bilgisinde gelişme
***	bölüm sonu işareti
₺	Türk lirası
$	dolar
€	avro
@	kuyruklu a
©	telif hakkına sahip (copyright)
®	tescilli marka (registered)

Kaynak ve düzenleme notu

Türk Dil Kurumu elektronik Yazım Kılavuzu, yazim.tdk.gov.tr. Erişim: 20 Kasım 2026. Açıklamalar öğretim amacıyla yeniden anlatılmıştır. Kısaltmalar dizini kaynaktaki 1.043 kaydı içerir; kurum adları kaynaktaki biçimiyle korunmuştur.

https://yazim.tdk.gov.tr/content/03-bazi-kelime-ve-eklerin-yazilisi.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/04-sayilarin-yazilisi.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/05-buyuk-harflerin-kullanildigi-yerler.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/06-birlesik-kelimelerin-yazilisi.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/07-alinti-kelimelerin-yazilisi.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/08-yabanci-ozel-adlarin-yazilisi.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/14-noktalama-isaretleri-ve-diger-isaretler.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/11-kisaltmalar.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/12-simgeler.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/13-kisaltmalar-dizini.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/01-ses-harf-ve-alfabe.html
https://yazim.tdk.gov.tr/content/02-sesler-ve-ses-uyumlari.html